

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΣΕΡΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

**ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 45001: ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ
ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Πτυχιακή Εργασία της

Νάσκα Ελισάβετ (10285)

Επιβλέπων: Κωνσταντίνιδης Χρήστος, Καθηγητής Δι.ΠΑ.Ε

ΣΕΡΡΕΣ ΜΑΡΤΙΟΣ2022

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Σερρών.

Συνομογραφίες:

ΔΟΕ:Διεθνή Οργάνωση Εργασίας Είναι η ειδικευμένη οργάνωση του ΟΗΕ που επιδιώκει την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και των διεθνώς αναγνωρισμένων ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων. Καθορίζει τα διεθνή πρότυπα εργασίας με τη μορφή συμβάσεων και συστάσεων οι οποίες ορίζουν τα ελάχιστα πρότυπα των βασικών δικαιωμάτων εργασίας.

Σ.Ε.Π.Ε.: Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας. Είναι ο αρμόδιος μηχανισμός επιθεώρησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, για την ορθή εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας με σκοπό τη διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων και της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων. Επιπλέον, το Σ.Ε.Π.Ε. είναι αρμόδιο να ερευνά, παράλληλα και ανεξάρτητα από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, την αδήλωτη εργασία.

Πέραν του ελεγκτικού του ρόλου, το Σ.Ε.Π.Ε. λειτουργεί ταυτόχρονα ενημερωτικά, συμβουλευτικά, προληπτικά και συμφιλιωτικά, καλύπτοντας μέσω του δικτύου των περιφερειακών υπηρεσιών του το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

Αναλυτικότερα το Σ.Ε.Π.Ε. επικεντρώνεται ιδίως στα ακόλουθα αντικείμενα:

- α) Στη βελτίωση των εργασιακών σχέσεων και των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στην εργασία μέσω ελέγχων εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας.
- β) Στη δημιουργία πνεύματος συμφιλίωσης μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων.
- γ) Στην παροχή πληροφοριών προς εργαζόμενους και εργοδότες σχετικά με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα για την τήρηση των κείμενων διατάξεων.
- δ) Στη διενέργεια ελέγχων σχετικών με την ασφαλιστική κάλυψη και τη νομιμότητα της απασχόλησης των εργαζομένων.
- ε) Στην επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων στο πλαίσιο της κατασταλτικής του δράσης.

Η Επιθεώρηση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ε.Α.Υ.Ε.) και η Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων αποτελούν τους δύο κλάδους του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.)

ΕΦΚΑ: Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης. Είναι ο κύριος φορέας κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα. Αποτελεί τη συνένωση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης που

υπήρχαν στη χώρα πριν την 1 Ιανουαρίου 2017, ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του νέου φορέα και βρίσκεται υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

ΕΛΣΤΑΤ: Είναι η ελληνική στατιστική υπηρεσία της Ελλάδας. Σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο (3832/2010), είναι Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με νομική προσωπικότητα (Ν.Π.Δ.Δ.) και δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή άλλη διοικητική αρχή. Η λειτουργία της υπάγεται στον έλεγχο της Βουλής των Ελλήνων.

ΕΛΟΤ: Είναι ο Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης, εξουσιοδοτημένος από το κράτος να εκδίδει τυποποιητικά έγγραφα, όπως ελληνικά πρότυπα και προδιαγραφές.

OHSAS 18001: (Occupational Health and Safety Assessment Series). Είναι το Διεθνές πρότυπο για συστήματα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία.

ISO: (International Organization for Standardization). Είναι μια διεθνής οργάνωση δημιουργίας και έκδοσης προτύπων που αποτελείται από αντιπροσώπους των εθνικών οργανισμών τυποποίησης. Ο οργανισμός ιδρύθηκε στις 23 Φεβρουαρίου 1947 και παράγει τα παγκόσμια βιομηχανικά και εμπορικά πρότυπα, τα επονομαζόμενα πρότυπα ISO.

IAF(International Accreditation Forum): Είναι το Διεθνές Φόρουμ για τη διαπίστευση. Προέρχεται από την από κοινού συνεργασία των φορέων διαπίστευσης πάνω σε θέματα διαπίστευσης συστημάτων διαχείρισης, προϊόντων, υπηρεσιών προσωπικού και άλλων παρεμφερών προγραμμάτων. Πρωταρχική του λειτουργία είναι να αναπτύξει ένα διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα φορέων διαπίστευσης

EA&Y: Είναι η επαγγελματική ασφάλεια και υγεία για την προστασία της ασφάλειας, της υγείας και της ευημερίας των ανθρώπων στο εργασιακό τους περιβάλλον.

Λέξεις κλειδιά:

Ποιότητα: Ο βαθμός στον οποίο ένα σύνολο εγγενών χαρακτηριστικών εκπληρώνει τις απαιτήσεις.

Πιστοποίηση: Είναι μια διαδικασία κατά την οποία ένας τρίτος φορέας πιστοποιεί ότι το σύστημα διαχείρισης της ποιότητας μιας επιχείρησης καλύπτει τις απαιτήσεις του προτύπου ποιότητας

Πρότυπο: Ως πρότυπο ορίζουμε ένα σύνολο απαιτήσεων το οποίο χρησιμοποιείται ως οδηγός και λειτουργεί ως υπόδειγμα που το ακολουθούν άλλοι. Μπορεί να είναι υπόδειγμα για αναπαραγωγή, για δημιουργία αντιγράφων.

Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης: Ορισμένο από την ελληνική κυβέρνηση ως ο Εθνικός Οργανισμός Διαπίστευσης της Ελλάδας σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2008, αξιολογεί την τεχνική επάρκεια, την ανεξαρτησία και την αμεροληψία των φορέων πιστοποίησης, ελέγχου και επαλήθευσης όπως επίσης και των εργαστηρίων δοκιμών και διακριβώσεων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το ISO 45001:2018 είναι το πρώτο παγκόσμιο διεθνές πρότυπο για την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια. Είναι ο διάδοχος του OHSAS 18001, του πιο διαδεδομένου πρότυπου για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία μέχρι τώρα. Επικεντρώνεται στον προσδιορισμό και στην αξιολόγηση των κινδύνων και όχι απλά στον κίνδυνο, απαιτεί από την επιχείρηση να λαμβάνει υπόψη τον τρόπο που διαχειρίζονται τους κινδύνους οι προμηθευτές και οι συνεργάτες, αλλάζουν ορισμένες θεμελιώδεις έννοιες, όπως ο κίνδυνος, ο εργαζόμενος, ο χώρος εργασίας. Αναπτύχθηκε με στόχο την αντιμετώπιση των κινδύνων για την Υγεία και Ασφάλεια των Εργαζομένων και την μείωση της επικινδυνότητας. Διαμορφώνει την πολιτική Υγείας & Ασφάλειας της επιχείρησης, διευκολύνει τη διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με την επιχειρηματική της δραστηριότητα και οργανώνει τις δραστηριότητες της επιχείρησης στην κατεύθυνση της συνεχούς βελτίωσης των συνθηκών Υγείας & Ασφάλειας. Στόχος είναι η διευκόλυνση της ανάπτυξης ενός αποτελεσματικού συνολικού λειτουργικού συστήματος διαχείρισης, ενώ είναι συμβατό και ενσωματώνεται εύκολα με τα άλλα συστήματα διαχείρισης, αξιοποιώντας την προσέγγιση αντιμετώπισης των απειλών και αξιοποίησης των ευκαιριών στο πλαίσιο λειτουργίας σε πιο στενή διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Εφαρμόζεται σε όλους τους τύπους εταιρειών, επιχειρήσεων, υπηρεσιών και οργανισμών, ανεξάρτητα από το μέγεθος και τη δραστηριότητά τους. Δημοσιεύθηκε στις 12 Μαρτίου 2018 και καθορίστηκε τριετής μεταβατική περίοδος για τη μετάβαση της πιστοποίησης από το OHSAS 18001:2007 στο ISO 45001:2018, η οποία θα έληγε στις 11 Μαρτίου 2021, αλλά λόγω της πανδημίας παρατάθηκε για τον Σεπτέμβριο 2021. Την ημερομηνία αυτή όλα τα πιστοποιητικά που εκδόθηκαν σύμφωνα με το BSOHSAS 18001 καταστάθηκαν άκυρα.

Contents

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1. ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ.....	2
1.1. Ορισμός εργατικού ατυχήματος.....	2
1.2. Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού ατυχήματος σαν εργατικό.....	2
1.3. Εργατικά ατυχήματα στην Ε.Ε.	3
1.4. Τα εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα	6
1.5. Ο ρόλος του ΣΕΠΕ και του ΕΦΚΑ.	11
2. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.....	12
2.1. Σύστημα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία	12
2.2. Ιστορικό του Συστήματος Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία	14
2.3. Λόγοι απόκτησης συστήματος υγιεινής και ασφάλειας	19
2.4. Οφέλη Συστημάτων Διαχείρισης	19
3. ISO 45001:2018.....	21
3.1. Σύστημα Διαχείρισης ISO 45001:2018.....	21
3.1.1. Κύριο χαρακτηριστικό του ISO 45001:2018	23
3.1.2. Βασικές ομοιότητες και διαφορές του ISO 45001:2018 από το OHSAS 18001.....	23
3.1.3. Συνέπειες της αλλαγής	25
3.1.4. Δομή του προσχεδίου του Προτύπου	26
3.2. Σκοπός του ISO 45001:2018.....	26
3.2.1. Οφέλη Συστήματος Διαχείρισης ISO 45001:2018	27
3.2.2. COVID-19 στο χώρο εργασίας	28
3.2.3. Το πρότυπο ISO 45001:2018 κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.....	29
3.2.4. Συμπληρωματικές οδηγίες ISO / PAS 45005: 2020 για την αντιμετώπιση της COVID-19.....	30
3.2.5. Πως λειτουργεί η οδηγία.....	30
3.2.6. Βιομηχανίες με τις οποίες σχετίζεται το σύστημα διαχείρισης ISO 45001:2018.....	31
3.2.7. Απαιτήσεις για την εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης ISO 45001:2018	31
3.2.8. Γιατί είναι απαραίτητο το Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας κατά ISO 45001:2018; 32	
4. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Η ΜΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 45001:2018.....	33
4.1. Σχεδιασμός και διεξαγωγή έρευνας.....	33

4.1.1.	Σκοπός της έρευνας	33
4.1.2.	Μεθοδολογία έρευνας	34
4.1.3.	Παρουσίαση αποτελεσμάτων.....	34
4.1.4.	Αποτελέσματα της έρευνας.....	45
4.1.5.	Συμπεράσματα – Προτάσεις μελλοντικής έρευνας.....	45
5.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ.....	48
5.1.	Βιβλιογραφία:	48
5.2.	Ιστότοποι:.....	49

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κεντρικός σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι η διερεύνηση του τρόπου εφαρμογής των προτύπων υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας. Σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), τα ατυχήματα και οι ασθένειες που σχετίζονται με την εργασία εξακολουθούν να είναι υψηλού επιπέδου. Εκτός από τις αρνητικές επιπτώσεις των ατόμων που πλήττονται, συνεπάγεται σημαντικό κόστος, τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για το σύνολο της οικονομίας. Οι οργανισμοί σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία είναι υπεύθυνοι για την υγεία και την ασφάλεια των υπαλλήλων τους και όσων παρευρίσκονται στους χώρους εργασίας (εργολάβοι, πελάτες, επισκέπτες, κ.λπ.). Σύμφωνα με το ISO 45001:2018, σύστημα διαχείρισης της υγείας και ασφάλειας στην εργασία καθιστά ικανή κάποια επιχείρηση να ελέγχει την επαγγελματική επικινδυνότητα και να βελτιώνει την επίδοσή της. Το συγκεκριμένο πρότυπο μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα είδη των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από το μέγεθος, το είδος του προϊόντος ή της υπηρεσίας που προσφέρουν και τη γεωγραφική περιοχή που δραστηριοποιούνται. Η εφαρμογή του είναι σημαντική για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων σε όλους τους οργανισμούς, αλλά ιδιαίτερα σε αυτούς που το είδος εργασιών τους χαρακτηρίζεται από μεγάλη επικινδυνότητα, όπως κατασκευαστικές εταιρίες, βιομηχανίες και γενικότερα όπου διενεργείται χειρωνακτική εργασία.

1. ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

1.1. Ορισμός εργατικού ατυχήματος

Εργατικό ατύχημα είναι εκείνο που συμβαίνει στον εργαζόμενο κατά τη διάρκεια της εργασίας ή με αφορμή την εργασία και οφείλεται σε απότομο βίαιο εξωτερικό γεγονός (συμβάν) που προκαλεί πρόσκαιρη ή διαρκή ανικανότητα εργασίας. Για το χαρακτηρισμό του ατυχήματος σαν εργατικού είναι αδιάφορος ο χρόνος εκδήλωσης των δυσμενών συνεπειών στην υγεία του εργαζόμενου, το αν εκδηλώνονται αμέσως, αργότερα ή σταδιακά, όπως και το εάν υπάρχει μερίδιο συνυπαιτιότητας του εργαζόμενου.

1.2. Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού ατυχήματος σαν εργατικό

Για να χαρακτηριστεί ένα γεγονός σαν εργατικό ατύχημα πρέπει να υπάρχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- Να πρόκειται για βίαιο γεγονός: Να υπάρχει δηλαδή έκτακτη και αιφνίδια επίδραση εξωτερικού παράγοντα, που δεν έχει σχέση με την οργανική κατάσταση του εργαζόμενου. Η επίδραση αυτή μπορεί να έχει σαν αιτία την επιβάρυνση των όρων εργασίας κάτω από απρόβλεπτες και έκτακτες συνθήκες. Προϋπάρχουσα ασθένεια η οποία εκδηλώνεται ή επιδεινώνεται κατά την εκτέλεση της εργασίας κάτω από κανονικές συνθήκες δεν αποτελεί εργατικό ατύχημα. Αν όμως η ασθένεια προήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας κάτω από εξαιρετικές και ασυνήθιστες συνθήκες, τότε χαρακτηρίζεται ως εργατικό ατύχημα. Από τη νομολογία έχει κριθεί ότι υπέρμετρη προσπάθεια του εργαζόμενου που προκάλεσε θάνατο ή ανικανότητα για εργασία είναι εργατικό ατύχημα. Έτσι οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου που προκλήθηκε από ασυνήθιστους όρους εργασίας και δυσμενείς συνθήκες κρίθηκε από τα Δικαστήρια ότι αποτελεί εργατικό ατύχημα. Εργατικό ατύχημα έχει επίσης χαρακτηριστεί εκείνο που συνέβη εξαιτίας ανάθεσης βαριάς εργασίας σε μη αποθεραπευθέντα εργαζόμενο.

- Να πρόκειται για γεγονός που συνέβη κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εργασία.

Τρεις περιπτώσεις ατυχημάτων καλύπτονται από τις σχετικές διατάξεις:

1. Εκείνα που συμβαίνουν κατά την εκτέλεση της εργασίας σαν άμεση συνέπεια αυτής: τραυματισμός από μηχάνημα, πτώση κλπ.
2. Εκείνα που συμβαίνουν με αφορμή την εργασία, δηλαδή εκτός του τόπου και του χρόνου εργασίας, με την προϋπόθεση να έχουν έστω και έμμεση σχέση με την εργασία. Έχει κριθεί από τα Δικαστήρια ότι αποτελούν εργατικά ατυχήματα εκείνα που συμβαίνουν κατά την ενέργεια μια πράξης προς το συμφέρον του εργοδότη, ακόμα και χωρίς την εντολή του. Έχει κριθεί επίσης ότι αποτελούν εργατικά ατυχήματα (κάτω από προϋποθέσεις) και εκείνα που συμβαίνουν κατά τη μετάβαση του εργαζόμενου από την κατοικία του στην εργασία και αντιστρόφως.
3. Εκείνα που οφείλονται σε επαγγελματική ασθένεια. Επαγγελματικές ασθένειες είναι αυτές που οφείλονται στις επιδράσεις των συνθηκών εργασίας, όπως αναλυτικά αναφέρονται στον Κανονισμό Ασθένειας του ΙΚΑ. Ευρύτερα όμως, κάθε επιδείνωση προϋπάρχουσας ασθένειας που συνέβη λόγω εξακολούθησης της αυτής εργασίας αποτελεί επίσης εργατικό ατύχημα.

1.3. Εργατικά ατυχήματα στην Ε.Ε.

Σε όλο τον κόσμο, κάθε 15 δευτερόλεπτα, ένας εργαζόμενος πεθαίνει λόγω επικίνδυνων ή ανθυγιεινών συνθηκών εργασίας και 153 εργαζόμενοι έχουν ένα σοβαρό εργατικό ατύχημα.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε χρόνο, περισσότεροι από 5 εκατομμύρια εργαζόμενοι υφίστανται σοβαρό εργατικό ατύχημα (πάνω από 5.000 θανατηφόρα), ενώ πεθαίνουν περίπου

160.000 λόγω επαγγελματικών ασθενειών και περισσότερο από το ήμισυ των παραπάνω θανάτων οφείλεται σε καρκίνους λόγω έκθεσης σε επιβλαβείς παράγοντες.

Περίπου το ένα τέταρτο των εργαζομένων, στην Ευρωπαϊκή Ένωση επίσης, εκτιμούν ότι η εργασία είχε σημαντική αρνητική επίπτωση στην υγεία τους, σε προβλήματα που εμφανίζονται σε όλους τους εργασιακούς χώρους, μικρής και μεγάλης επικινδυνότητας, όπως μυοσκελετικά προβλήματα, εργασιακό στρες, κ.λπ.

Σύμφωνα με το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, τα – άμεσα και έμμεσα - οικονομικά κόσθη λόγω εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, υπολογίζονται στο 4% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Αυτά τα στοιχεία παρουσιάστηκαν στο 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία που διοργάνωσε το ΕΛΙΝΥΑΕ στο Μέγαρο Μουσικής παρουσία 600 συνέδρων.

Το 2018, σχεδόν 2,4 εκατομμύρια μη θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα είχαν ως αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι να απουσιάζουν από την εργασία για τέσσερις ή περισσότερες ημέρες στην ΕΕ, ενώ 2.954 εργατικά ατυχήματα ήταν θανατηφόρα, σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε σήμερα στη δημοσιότητα η Eurostat, η στατιστική υπηρεσία της ΕΕ.

Σύμφωνα με τη Eurostat, οι άνδρες είχαν πολύ περισσότερες πιθανότητες από τις γυναίκες να έχουν ατύχημα στη δουλειά. Το 2018, σχεδόν 8 στα 10 (78%) μη θανατηφόρα ατυχήματα και η συντριπτική πλειονότητα (96%) των θανατηφόρων ατυχημάτων στην εργασία αφορούσαν άντρες.

Το τυποποιημένο ποσοστό επίπτωσης (ο αριθμός ατυχημάτων σε σχέση με τον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων προσαρμοσμένων ώστε να αντικατοπτρίζουν το σχετικό μέγεθος των οικονομικών τομέων σε επίπεδο ΕΕ) έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια στην ΕΕ: από 2,87 θανατηφόρα ατυχήματα ανά 100.000 εργαζόμενους το 2010 σε 2,21 το 2018.

Μεταξύ μεμονωμένων κρατών μελών της ΕΕ, τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφηκαν στο Λουξεμβούργο με 6,42 θανατηφόρα ατυχήματα ανά 100.000 εργαζόμενους, ακολουθούμενα από τη Ρουμανία (5,27), τη Λετονία (4,69), την Κύπρο (4,51) και την Αυστρία (4,31).

Αντίθετα, οι Κάτω Χώρες κατέγραψαν το χαμηλότερο τυποποιημένο ποσοστό επίπτωσης το 2018 με 0,87 θανατηφόρα ατυχήματα ανά 100.000 εργαζόμενους. Ακολούθησαν η Γερμανία (1,00), η Φινλανδία (1,28), η Σουηδία (1,66) και η Ελλάδα (1,69).

Την ίδια ώρα, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Εργατικών Συνδικάτων, ETUC, ο αριθμός των επιθεωρήσεων εργασίας έχει καταρρεύσει σε όλη την Ευρώπη την τελευταία δεκαετία, αφήνοντας τους χώρους εργασίας λιγότερο προετοιμασμένους για την πανδημία Covid-19.

Σε έρευνα της ETUC αποκαλύπτει ότι οι επιθεωρήσεις ασφαλείας μειώθηκαν κατά ένα πέμπτο από το 2010, από 2,2 εκατομμύρια ετήσιες επισκέψεις σε 1,7 εκατομμύρια.

Οι επιθεωρήσεις έγιναν πιο σπάνιες σε τουλάχιστον δεκαέξι χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Γερμανίας όπου πραγματοποιήθηκαν 232.000 λιγότερες επισκέψεις το 2018 σε σύγκριση με το 2010 και την Πορτογαλία όπου οι έλεγχοι μειώθηκαν στο μισό κατά την ίδια περίοδο.

Αυτό συνέπεσε με την απώλεια περισσότερων από 1.000 επιθεωρητών εργασίας. Πάνω από το ένα τρίτο των ευρωπαϊκών χωρών δεν πληρούν πλέον το πρότυπο της ΔΟΕ για έναν επιθεωρητή εργασίας ανά 10.000 εργαζόμενους.

Μεγαλύτερες μειώσεις στον αριθμό των επιθεωρήσεων εργασίας από το 2010 καταγράφονται σε:

Πορτογαλία: -55%

Μάλτα: -55%

Κύπρος: -38%

Ρουμανία: -37%

Κροατία: -35%

ΕΕ: - 18%

1.4. Τα εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ανακοίνωσε το 2020 τα αποτελέσματα της έρευνας Εργατικών Ατυχημάτων του έτους 2018.

Όπως διευκρινίζει η ΕΛΣΤΑΤ, η έρευνα Εργατικών Ατυχημάτων είναι απογραφική και αφορά στην ετήσια συλλογή δεδομένων για τα θανατηφόρα και μη, εργατικά ατυχήματα μισθωτών. Ειδικότερα, στόχος της έρευνας είναι να καταγράψει:

- Τον αριθμό των εργατικών ατυχημάτων, καθώς και των χαρακτηριστικών τους σε σχέση με παράγοντες που συνδέονται με τον εργαζόμενο (φύλο, ηλικία, επάγγελμα κ.λπ.), τον χώρο εργασίας του και τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του εργοδότη.
- Τον αριθμό των ατυχημάτων σε σχέση με το είδος τραυματισμού, το μέρος του σώματος που τραυματίστηκε, τον τρόπο τραυματισμού του εργαζόμενου, καθώς και τον υλικό παράγοντα που οδήγησε στον τραυματισμό.

Τα εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα το 2018 παρουσίασαν αύξηση 7,7% σε σχέση με το 2017. Συγκεκριμένα, από το σύνολο των 5.336 εργατικών ατυχημάτων του έτους 2018, τα 3.745 αφορούσαν σε άνδρες και τα 1.591 σε γυναίκες. Αντίστοιχα το 2017, από το σύνολο των 4.954 εργατικών ατυχημάτων, τα 3.552 αφορούσαν σε άνδρες και τα 1.402 σε γυναίκες.

Γράφημα 1.1:Εργατικά ατυχήματα κατά φύλο 2017-2018

Τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα ανήλθαν σε 46 το 2018, από τα οποία τα 41 αφορούσαν σε άνδρες και τα 5 σε γυναίκες. Αντίστοιχα, το 2017 ανήλθαν σε 47, από τα οποία τα 41 αφορούσαν σε άνδρες και τα 6 σε γυναίκες.

Από τα 5.336 εργατικά ατυχήματα το 2018, τα περισσότερα συνέβησαν σε άτομα της ηλικιακής ομάδας 40-44 ετών (858 ατυχήματα) και σε άτομα της ηλικιακής ομάδας 35-39 ετών (776 ατυχήματα).

Η σημαντικότερη ποσοστιαία μεταβολή των εργατικών ατυχημάτων, κατά τη σύγκριση των ετών 2018 προς 2017, παρατηρήθηκε στις ηλικιακές ομάδες 65 ετών και άνω και 25-29 ετών, δηλαδή αύξηση κατά 46,7% και 16,2 % αντίστοιχα.

Από τα 46 θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα το 2018, 7 ατυχήματα συνέβησαν σε άτομα των δύο ηλικιακών ομάδων 55-59 ετών και 45-49 ετών και 6 ατυχήματα σε άτομα της ηλικιακής ομάδας 40-44 ετών.

Πίνακας 1: Εργατικά ατυχήματα κατά ομάδες ηλικιών και φύλο 2017

2017					
Ομάδες Ηλικιών	Εργατικά Ατυχήματα			Εκ των οποίων θανατηφόρα	
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο	4.954	3.552	1.402	41	6
Έως 15 ετών	-	-	-	-	-
15-19	31	16	15	0	0
20-24	305	241	64	2	0
25-29	513	396	117	2	2
30-34	590	434	156	4	2
35-39	759	527	232	4	0
40-44	778	559	219	4	0
45-49	741	541	200	9	2
50-54	635	440	195	8	0
55-59	438	298	140	8	0
60-64	149	91	58	0	0
65 και άνω	15	9	6	0	0

Πίνακας 2: Εργατικά ατυχήματα κατά ομάδες ηλικιών και φύλο 2018

2018					
Ομάδες Ηλικιών	Εργατικά Ατυχήματα			Εκ των οποίων θανατηφόρα	
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο	5.336	3.745	1.591	41	5
Έως 15 ετών	-	-	-	-	-
15-19	27	18	9	1	0
20-24	325	238	87	0	0
25-29	596	444	152	4	1
30-34	616	437	179	4	1
35-39	776	551	225	4	1
40-44	858	584	274	6	0
45-49	753	51	242	6	1
50-54	714	474	240	3	1
55-59	486	350	136	7	0
60-64	163	122	41	5	0
65 και άνω	22	16	6	1	0

Πίνακας 3: Μεταβολή εργατικών ατυχημάτων κατά ομάδες ηλικιών 2017/2018

Μεταβολή (%) 2017/2018	
Ομάδες Ηλικιών	Σύνολο
Σύνολο	7,7
Έως 15 ετών	-
15-19	-12,9
20-24	6,6
25-29	16,2
30-34	4,4
35-39	2,2
40-44	10,3
45-49	1,6
50-54	12,4
55-59	11,0
60-64	9,4
65 και άνω	46,7

Από την κατανομή του συνόλου των εργατικών ατυχημάτων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας της τοπικής μονάδας του εργοδότη όπου συνέβη το ατύχημα, παρατηρήθηκε ότι κατά το έτος 2018, από τα 5.336 ατυχήματα, τα περισσότερα (1.300 ατυχήματα, 24,4%) συνέβησαν στον κλάδο χονδρικού και λιανικού εμπορίου, επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών και ακολούθησαν τα ατυχήματα στους κλάδους της μεταποίησης (974

ατυχήματα, 18,3%) και των δραστηριοτήτων υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης (697 ατυχήματα, 13,1%).

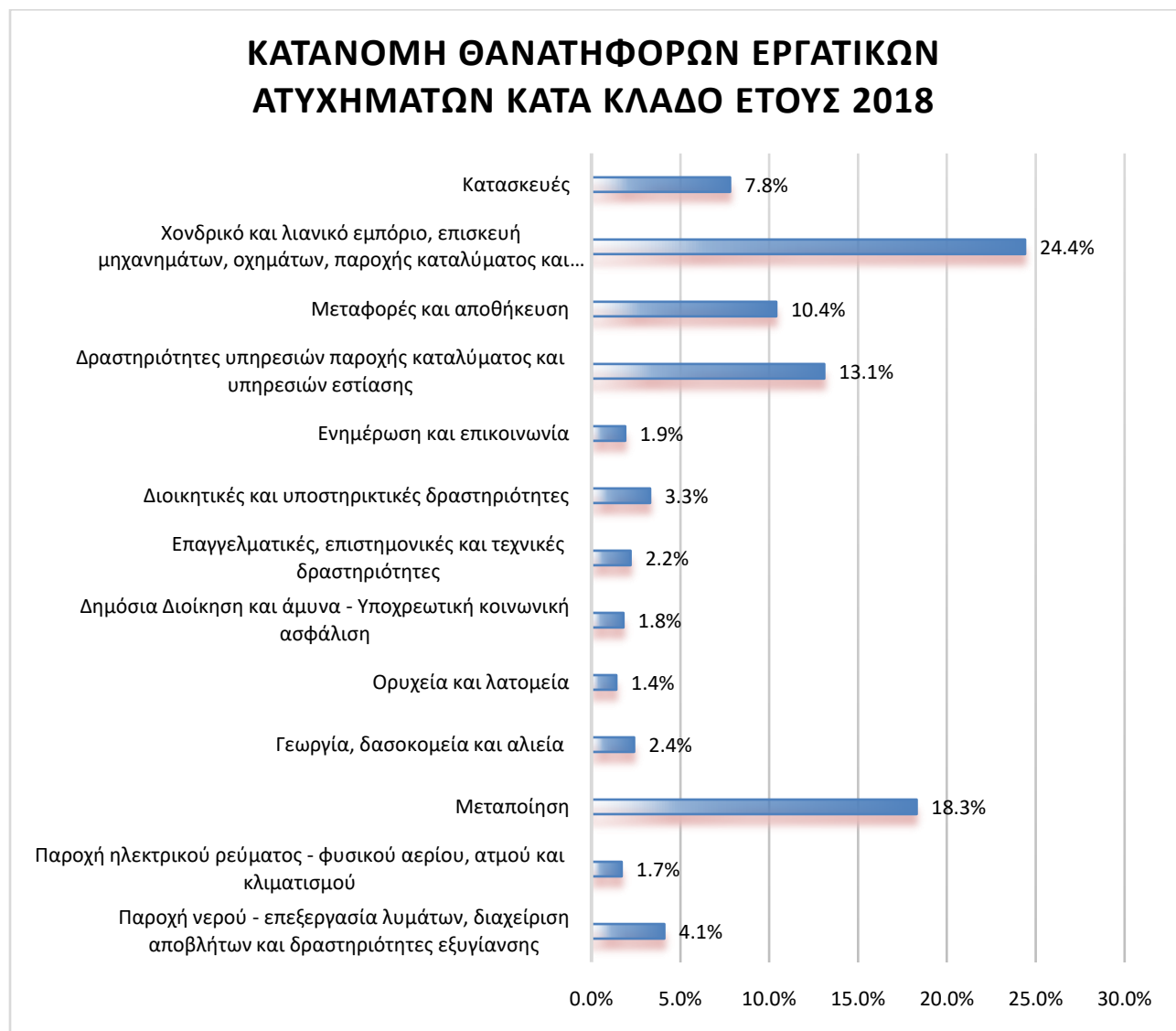
Αντίστοιχα, τα περισσότερα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα το 2018, συνέβησαν στον κλάδο της μεταποίησης (11 ατυχήματα, 23,9%) και ακολούθησαν οι κλάδοι του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, επισκευής μηχανημάτων, οχημάτων, παροχής καταλύματος και...

Οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη σχετική αύξηση εργατικών ατυχημάτων για το 2018 σε σχέση με το 2017, είναι ο κλάδος ενημέρωση και επικοινωνία κατά 53,0% και ο κλάδος τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία κατά 46,8%.

Γράφημα 1.2: Κατανομή εργατικών ατυχημάτων κατά κλάδο έτους 2017

Από την κατανομή του συνόλου των εργατικών ατυχημάτων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας της τοπικής μονάδας του εργοδότη όπου συνέβη το ατύχημα, παρατηρήθηκε ότι κατά το έτος 2017, από τα 4.954 ατυχήματα, τα περισσότερα (1.185 ατυχήματα, 23,9%) συνέβησαν στον κλάδο Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου, Επισκευής Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσυκλετών και ακολούθησαν τα ατυχήματα στους κλάδους της Μεταποίησης (941 ατυχήματα, 19,0%) και των Δραστηριοτήτων Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης (606 ατυχήματα, 12,2%).

Γράφημα 1.3: Κατανομή εργατικών ατυχημάτων κατά κλάδο έτους 2018

Αναφορικά με το επάγγελμα του παθόντος εργατικό ατύχημα, από τα 5.336 ατυχήματα το 2018, τα περισσότερα ατυχήματα συνέβησαν σε ανειδίκευτους εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες σε χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές και σε απασχολούμενους στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές.

Η μεγαλύτερη αύξηση των εργατικών ατυχημάτων κατά απόλυτες τιμές, αναφορικά με το επάγγελμα του παθόντος το 2018 σε σχέση με το 2017 σημειώθηκε στους ανειδίκευτους εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες (195 ατυχήματα), στους απασχολούμενους στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα (71 ατυχήματα) και στους χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (70 ατυχήματα).

1.5. Ο ρόλος του ΣΕΠΕ και του ΕΦΚΑ.

Η Επιθεώρηση Εργασίας είναι ο κύριος φορέας ελέγχου εφαρμογής της εργασιακής νομοθεσίας. Είναι ο φορέας στον οποίο η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας και η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία προκειμένου η σχετική νομοθεσία να εφαρμοστεί στην πράξη.

Το σημερινό καθεστώς της επιθεώρησης εργασίας επέβαλε ο νόμος 2639/98 «για τη ρύθμιση εργασιακών σχέσεων και άλλες διατάξεις», καθώς συστήνεται από την 1η Ιουλίου 1999 το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ). Οι βασικές αρμοδιότητες των Τεχνικών και Υγειονομικών Επιθεωρητών Εργασίας είναι:

- Οι επιθεωρήσεις και έλεγχοι των χώρων εργασίας καθώς και οι υποδείξεις για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων.
- Η παροχή συμβουλών και πληροφοριών προς εργαζόμενους και εργοδότες.
- Οι μετρήσεις της έντασης των φυσικών, χημικών και βιολογικών παραγόντων.
- Οι επιθεωρήσεις, έλεγχοι και υποδείξεις προς τους κατασκευαστές, παρασκευαστές, εισαγωγείς, και προμηθευτές μηχανημάτων, εργαλείων, εργασιακών μέσων κλπ.

- Η διερεύνηση των αιτίων των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών. Στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των εργοδοτών, κατασκευαστών, παρασκευαστών, εισαγωγέων, και προμηθευτών μηχανημάτων, εργαλείων, εργασιακών μέσων κλπ, προς τις υποδείξεις των Επιθεωρητών, αυτοί κινούν άμεσα τη διαδικασία επιβολής των διοικητικών και ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται στα άρθρα 24 και 25 του ν.2224/94.

Το ελληνικό σύστημα ασφάλισης της υγείας είναι έντονα προσανατολισμένο στη θεραπεία και βασίζεται υπερβολικά στη χρήση των νοσοκομειακών υπηρεσιών. Οι υπηρεσίες προληπτικής νοσοκομειακής φροντίδας, αποκατάστασης ή προαγωγής της υγείας, παρέχονται ευκαιριακά παρά την καθολική αναγνώριση ότι αποτελούν κοινωνικό αίτημα και συγχρόνως εξοικονομούν πόρους.

Ο ΕΦΚΑ. αποτελεί τον μεγαλύτερο φορέα ασφάλισης. Η πληρωμή επιδομάτων ανθυγιεινής εργασίας είναι πολύ διαδεδομένη στην Ελλάδα. Η πληρωμή των επιδομάτων αυτών είναι καταδικαστέα γιατί αφήνει άθικτες τις κακές συνθήκες εργασίας και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για τη ριζική αντιμετώπιση του προβλήματος των επαγγελματικών ασθενειών και πρόφαση για τη μη λήψη θετικών μέτρων βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στους χώρους εργασίας.

2. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

2.1. Σύστημα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία

Η οργάνωση μιας επιχείρησης στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας είναι πολύ πιο αποτελεσματική όταν υπάρχει στην επιχείρηση ένα δομημένο σύστημα διαχείρισης για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία.

Ένα Σύστημα Διαχείρισης για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία παρέχει ένα γενικό πλαίσιο όπου περιγράφεται και καθορίζεται ο προσανατολισμός, η πολιτική και οι στόχοι της διοίκησης του Οργανισμού σε σχέση με την Υγεία και Ασφάλεια, προβλέπονται διάφορες

διαδικασίες στον τομέα αυτό, μεθοδεύεται η οργανωτική δομή και προβλέπεται έλεγχος και διορθωτικές δράσεις με στόχο τη συνεχή βελτίωση.

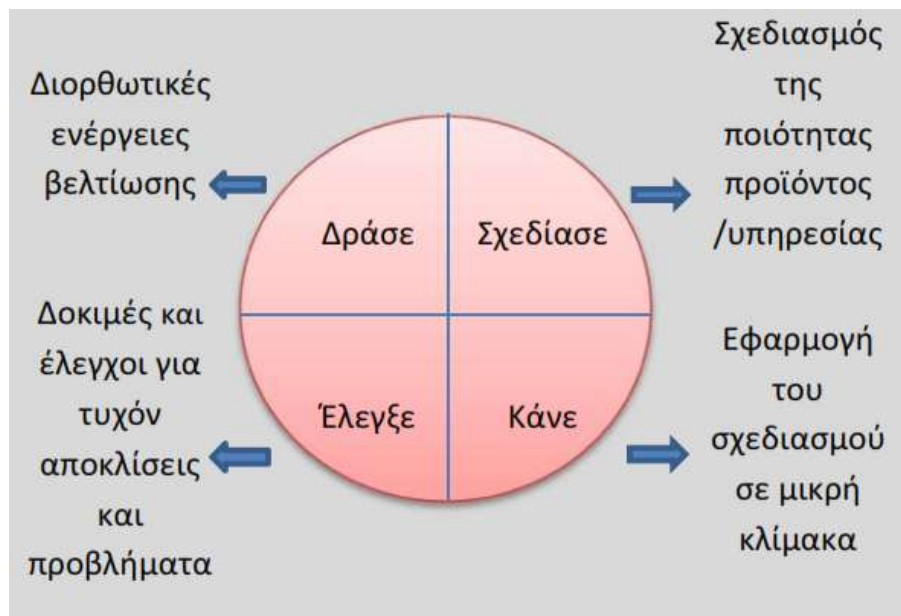
Η οργάνωση μιας επιχείρησης – οργανισμού σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας της εργασίας για να είναι αποτελεσματική πρέπει:

- Να ενσωματώνει τους θεσμούς για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία.
- Να καθορίζει σαφή κανάλια επικοινωνίας.
- Να προβλέπει καθορισμό χρονοδιαγράμματος υλοποίησης ενεργειών με στόχο τη βελτίωση της Υγείας και Ασφάλειας.

Η φιλοσοφία του Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία βασίζεται στον κύκλο του DEMING: Σχεδίασε – Κάνε – Έλεγε – Διόρθωσε.

- Σχεδίασε (Plan): Μελέτησε και ανάλυσε τις διάφορες δραστηριότητες, προσδιόρισε τα σημεία που χρειάζονται βελτίωση και προγραμμάτισε ανάλογες ενέργειες.
- Κάνε (Do): Ανάπτυξε τις διαδικασίες και ενέργειες που σχεδίασες.
- Έλεγε (Check): Βρες μέθοδο για να μπορείς να μετράς και να ελέγχεις την εφαρμογή όσων καθιέρωσης και την πρόοδο στην επίτευξη των στόχων.
- Διόρθωσε – Δράσε (Act): Αν διαπιστώσεις αποκλίσεις από όσα σχεδίασες ή από την εφαρμογή τους εντοπίσεις σημεία που θέλουν βελτίωση, υλοποίησε διορθωτικές ενέργειες που θα τις σχεδιάσεις κατάλληλα.

Ο κύκλος αυτός έχει σαν αποτέλεσμα τη συνεχή βελτίωση της επιχείρησης. Σχηματικά ο κύκλος του DEMING παρουσιάζεται παρακάτω:

Σχήμα 1. Ο Κύκλος Ποιότητας του Deming

2.2. Ιστορικό του Συστήματος Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία

Ένα Σύστημα Διαχείρισης για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία, κατά κανόνα βασίζεται σε κάποιο σχετικό Διεθνές ή Εθνικό πρότυπο. Τα περισσότερο διαδεδομένα πρότυπα για την ΑΥΕ είναι:

- BS8800 – 1996: Το πρότυπο αυτό εκδόθηκε το 1996 από το BritishStandardInstitution.
- OHSAS 18001 – 1999: (Occupational Health and Safety Assessment Series). Συντάχθηκε από 13 Διεθνείς Οργανισμούς που αντιπροσωπεύουν περίπου το 80% των φορέων Πιστοποίησης Συστημάτων Διαχείρισης.
- OHSAS 18002 – 2000: (Occupational Health and Safety Assessment Series). Περιλαμβάνει λεπτομερείς οδηγίες για την εφαρμογή του OHSAS 18001.
- ΕΛΟΤ 1800 – 2003 : Αυτό το πρότυπο είναι στην πραγματικότητα η μετάφραση στην Ελληνική του BS 8800. Έχει εκδοθεί από τον ΕΛΟΤ.

- ΕΛΟΤ 1801 – 2002: Αυτό το πρότυπο που έχει εκδοθεί επίσης από τον ΕΛΟΤ είναι σε γενικές γραμμές η μεταφορά στην Ελληνική του OHSAS 18001.

Πιο αναλυτικά:

- **BS 8800 – 1996**

Το πρότυπο BS 8800 σχεδιάστηκε από το Βρετανικό Ινστιτούτο Τυποποίησης (BSI) στο 1996 ως Οδηγός Συστήματος Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία. Κατά το σχεδιασμό αυτού του προτύπου, βασίζεται στο γεγονός ότι οι δραστηριότητες διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία θα πρέπει να ενσωματωθούν στην κατανόηση της διαχείρισης από τις επιχειρήσεις και ότι αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της γενικής διαχείρισης. Συνεπώς, το πρότυπο BS 8800 είναι ένα πρότυπο καθοδήγησης και περιέχει μια σειρά συστάσεων για την καθοδήγηση της διαχείρισης των επιχειρήσεων. Αυτό το πρότυπο, το οποίο αποτελεί κατευθυντήρια γραμμή, είναι επίσης η βάση για τις μελέτες πιστοποίησης των επιχειρήσεων.

Τα στοιχεία καθοδήγησης του προτύπου BS 8800 είναι:

- Ανάπτυξη του συστήματος επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας στις επιχειρήσεις
- Δημιουργία συνδέσεων με άλλα συστήματα διαχείρισης που είναι διαθέσιμα στις επιχειρήσεις

Τα στελέχη όλων των επιπέδων στις επιχειρήσεις κατά την εφαρμογή αυτού του προτύπου είναι υπεύθυνα για την υγεία και την ασφάλεια όλων των εργαζομένων. Οι διαχειριστές αυτοί καλούνται επίσης να εξασφαλίσουν ότι ο χώρος εργασίας τους είναι κατάλληλος για την υγεία και την ασφάλεια. Οι διαχειριστές πρέπει επίσης να γνωρίζουν ότι οι αποφάσεις που θα λάβουν σχετικά με αυτά τα θέματα θα επηρεάσουν την απόδοση του συστήματος.

Το πρότυπο OHSAS 1999 που δημοσιεύεται στο 18001 βασίζεται στο πρότυπο BS 8800, το οποίο περιλαμβάνει τις βασικές επικεφαλίδες για το Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία.

- **Πρότυπο ΕΛΟΤ 1800 - 2003**

Αυτό το πρότυπο είναι η μετάφραση στην Ελληνική του BS 8800. Η σπουδαιότητα θεμάτων Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας αναγνωρίζεται τόσο στα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας μέσα από αναφορές σε «Κατάλληλο εξοπλισμό» και «Κατάλληλο περιβάλλον εργασίας», όσο και στα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης με αναφορές σε «Διαχείριση επικίνδυνων υλικών» και «Εκτίμηση κινδύνων στο εργασιακό περιβάλλον και πρόληψη ατυχημάτων»

- **Πρότυπο OHSAS 18001 - 1999**

Το Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία OHSAS είναι ένα σύστημα που διευκολύνει τη διαχείριση των κινδύνων και των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων. Η βάση είναι το πρότυπο BS 8800. Ωστόσο, το παρόν πρότυπο δεν αποτελεί βάση για μελέτες πιστοποίησης. Ως εκ τούτου, διάφορες ανεξάρτητες ελεγκτικές εταιρείες και οργανισμοί πιστοποίησης συγκεντρώθηκαν και ξεκίνησαν μια μελέτη και αποσκοπούσαν στη θέσπιση ενός διεθνώς έγκυρου προτύπου υγείας και ασφάλειας. Ως αποτέλεσμα αυτών των μελετών, το πρότυπο του συστήματος OHSAS 1999 για την Επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία δημοσιεύθηκε στο 18001.

Ο σημαντικότερος παράγοντας που διακρίνει το πρότυπο OHSAS 18001 από τα πρότυπα όπως το πρότυπο του συστήματος διαχείρισης ποιότητας ISO 9001 ή το πρότυπο του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001 είναι ότι προορίζεται για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και όχι για την ασφάλεια του προϊόντος ή της υπηρεσίας. Ο ορισμός του OHSAS αποτελείται από τα αρχικά του Συστήματος Αξιολόγησης της Υγιεινής και της Ασφάλειας στην Εργασία, το οποίο σημαίνει ένα σύστημα αξιολόγησης της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία στα αγγλικά.

Τα ατυχήματα στις επιχειρήσεις είναι ανεπιθύμητα γεγονότα που προκαλούν θανάτους, τραυματισμούς, ασθένειες, υλικές ζημιές και άλλες απώλειες. Η επαγγελματική υγεία και ασφάλεια αναφέρεται σε παράγοντες και συνθήκες που απειλούν την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων, των προσωρινά απασχολούμενων, των επισκεπτών και άλλων ατόμων στο χώρο εργασίας.

Τον Απρίλιο του έτους 2014 ξεκίνησαν οι πρώτες προσπάθειες για την πιστοποίηση του προτύπου OHSAS 18001. Μία επιτροπή που συστάθηκε στο πλαίσιο του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO) ήταν υπεύθυνη για την αναθεώρηση και τη βελτίωση αυτού του προτύπου. Η επιτροπή ξεκίνησε αμέσως τις εργασίες, συγκέντρωσε και αξιολόγησε τις ανατροφοδοτήσεις και συζήτησε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εταιρείες που εφαρμόζουν το πρότυπο OHSAS 18001 και τις σχετικές λύσεις.

- **Πρότυπο ΕΛΟΤ 1801 – 2002**

Αυτό το πρότυπο εκδόθηκε από τον ΕΛΟΤ και είναι σε γενικές γραμμές η μεταφορά στην Ελληνική του OHSAS 18001, το οποίο εφαρμόζει μεγάλος αριθμός Ελληνικών επιχειρήσεων. Το πρότυπο ΕΛΟΤ 1801 Σύστημα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία αποτελεί μέρος του συνολικού Συστήματος Διαχείρισης, που προάγει τη διαχείριση της επικινδυνότητας της Υγιεινής και της Ασφάλειας της Εργασίας, που σχετίζεται με τις δραστηριότητες του Οργανισμού.

Αποτελεί υποχρέωση των εργοδοτών να μεριμνούν για την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων, χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες Τεχνικών Ασφαλείας και Ιατρών Εργασίας, όπως ορίζεται κατά περίπτωση από τη βασική νομοθεσία Ν.1568/85 και Π.Δ. 17/96. Μέσα στο ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον, τα Συστήματα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία αποκτούν συνεχώς αυξανόμενη βαρύτητα και επεκτείνονται στο χώρο των Εταιρειών με μεγάλη ταχύτητα και με φιλοσοφία Ολοκληρωμένων Συστημάτων.

- **Πρότυπο ISO 45001:2018**

Το πρότυπο ISO 45001 είναι απόγονος του προτύπου OHSAS 18001, Συστήματος Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία, το οποίο είναι το πρότυπο που ίσχυε έως και τις 11 Μαρτίου 2021 για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία. Ωστόσο, το πρότυπο αυτό δεν ήταν πρότυπο ISO αλλά ούτε και διαπιστευμένο.

Το πρότυπο ISO 45001 προδιαγράφει τις γενικές απαιτήσεις για τη δημιουργία ενός Συστήματος Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία. Εστιάζει στον αποτελεσματικό έλεγχο όλων των επαγγελματικών κινδύνων και για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (εργαζόμενοι, επισκέπτες, προμηθευτές, ευρύτερο κοινωνικό σύνολο), καθώς και

στην επίτευξη βελτιώσεων στις συνολικές επιδόσεις υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Το πρότυπο ISO 45001 αποσκοπεί στην κάλυψη της υγείας και ασφάλειας στην Εργασία και όχι στην ασφάλεια προϊόντων ή διεργασιών.

Το διεθνές πρότυπο ISO 45001:2018, ορίζει τις προδιαγραφές που πρέπει να πληροί ένα Σύστημα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία (ΣΔΥΑΕ), το οποίο παρέχει ένα πλαίσιο για τη διαχείριση των θεμάτων Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία, για την πρόληψη εργατικών ατυχημάτων και ασθενειών και τη διατήρηση ασφαλών και υγιεινών συνθηκών εργασίας σε έναν οργανισμό.

Η εφαρμογή ενός Συστήματος Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία που ικανοποιεί τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 45001:2018, συμβάλλει στη συνεχή βελτίωση της επίδοσης ενός οργανισμού σε θέματα Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία, στην εκπλήρωση των νομοθετικών απαιτήσεων Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία και στην επίτευξη των αντίστοιχων στόχων.

Το πρότυπο ISO 45001:2018 μπορεί να εφαρμοσθεί σε κάθε οργανισμό ανεξάρτητα από το μέγεθός του ή τον τύπο των δραστηριοτήτων του, χωρίς να απαιτεί συγκεκριμένα κριτήρια επίδοσης εκ μέρους του οργανισμού που το εφαρμόζει και χωρίς να θέτει περιορισμούς ως προς τη δομή του Συστήματος Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία. Το πρότυπο ISO 45001:2018 δεν αντιμετωπίζει θέματα όπως η ασφάλεια προϊόντος, η ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις, που μπορεί να προκύπτουν ή και να σχετίζονται με κινδύνους Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία. Τέλος οι απαιτήσεις του προτύπου ISO 45001:2018 πρέπει να εφαρμόζονται και να ικανοποιούνται στο σύνολό τους από το Σύστημα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία και χωρίς εξαιρέσεις, ώστε η δήλωση συμμόρφωσης με το πρότυπο αυτό να έχει ισχύ.

Η δομή του προτύπου ISO 45001:2018 ακολουθεί τις οδηγίες AnnexSL του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης και συνεπώς είναι συμβατό με άλλα πρότυπα όπως το ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 27001:2013. Με το τρόπο αυτό παρέχεται η δυνατότητα για εύκολη ενσωμάτωση των απαιτήσεών του σε ήδη υφιστάμενα Συστήματα Διαχείρισης Ποιότητας/ Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης /Συστήματα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών.

2.3. Λόγοι απόκτησης συστήματος υγιεινής και ασφάλειας

1. Προστασία από τις συνθήκες και τους φυσικούς κινδύνους στο χώρο της εργασίας και στο άμεσο περιβάλλον του εργαζομένου (φυσικό περιβάλλον, τεχνικό περιβάλλον, διαμόρφωση χώρων εργασίας).
2. Προσαρμογή των εγκαταστάσεων και των μεθόδων εργασίας στις φυσικές και διανοητικές ικανότητες του εργαζομένου, με εφαρμογή των αρχών της εργονομίας.
3. Πρόληψη της διανοητικής έντασης ή άγχους που δημιουργείται από το ρυθμό και τη μονοτονία της εργασίας.
4. Ρύθμιση των χρονικών ορίων εργασίας σε όλες τους τις μορφές (ροή, ωράριο, οργάνωση χρόνου εργασίας, άδειες, διάρκεια εργασιακής ζωής, κλπ.).
5. Υιοθέτηση μορφών οργάνωσης εργασίας που αξιοποιούν στο έπακρο το περιεχόμενο της εργασίας και επιτρέπουν την πλήρη χρησιμοποίηση των ικανοτήτων και των προσόντων των εργαζομένων, ένα ανθρώπινο ρυθμό εργασίας, τη μείωση της κόπωσης, μια μεγαλύτερη ικανοποίηση στην εργασία και την ευρύτερη συμμετοχή των εργαζομένων στην οργάνωση της δουλειάς τους.
6. Την καλύτερευση, γενικά, των συνθηκών κάτω από τις οποίες προσφέρεται η εργασία και των συλλογικών εργασιακών σχέσεων που αποτελούν το θεσμικό πλαίσιο για τον προσδιορισμό αυτών των συνθηκών.
7. Τέλος, κάθε μέτρο που αποσκοπεί στην καλύτερευση των κοινωνικών υπηρεσιών και του πλαισίου ζωής των εργαζομένων.

2.4. Οφέλη Συστημάτων Διαχείρισης

Οι επιχειρήσεις που επενδύουν στην Υγεία και την Ασφάλεια των εργαζομένων τους μπορούν να επιτύχουν αύξηση της κερδοφορίας τους. Οι καλές πρακτικές οδηγούν την επιχείρηση σε αύξηση της κερδοφορίας της. Οι ανεπαρκείς/ακατάλληλες συνθήκες Υγείας και Ασφάλειας στο χώρο Εργασίας είναι επιζήμιες για τους εργαζόμενους, την επιχείρηση, αλλά και για το ίδιο το

κράτος. Η βελτίωση, ωστόσο, των πολιτικών και των πρακτικών σχετικά με την Υγεία και την Ασφάλεια των εργαζομένων, μπορεί να είναι επωφελής για όλους.

Οι επιχειρήσεις που επενδύουν στην Υγεία και την Ασφάλεια των εργαζομένων τους και μάλιστα πέρα από τις ελάχιστες επιταγές της νομοθεσίας, όπως αποδεικνύεται, μπορούν να επιτύχουν αύξηση της κερδοφορίας τους.

Σύμφωνα με μελέτη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Υγεία και Ασφάλεια Εργασίας (EUOSHA) κάθε ένα (1) ευρώ που επενδύεται στην ΥΑΕ αποφέρει κέρδος 2,2 ευρώ. Επίσης, άλλες έρευνες δείχνουν ότι εταιρίες με υποδειγματικά προγράμματα Υγείας και Ασφάλειας υπερβαίνουν το S&P 500 (χρηματιστηριακός δείκτης Standard&Poor's 500) κατά 3-5%.

Η εφαρμογή καλών πρακτικών ωφελεί τους εργαζόμενους, αλλά και τις επιχειρήσεις και τα εθνικά συστήματα υγείας. Οι χώρες με προηγμένα συστήματα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας Εργασίας (ΥΑΕ) κερδίζουν πολύτιμους πόρους, προλαμβάνοντας τραυματισμούς και επαγγελματικές ασθένειες. Πιο συγκεκριμένα, τα οφέλη για την επιχείρηση είναι:

- Βελτίωση της παραγωγικότητας των εργαζόμενων.
- Μείωση των απουσιών τους.
- Μείωση της ανάγκης αποζημιώσεων.
- Αύξηση της επιλεξιμότητας της δικής σας επιχείρησης στη σύναψη συμβάσεων, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Επίσης οφέλη για υπάρχουν και για τον εργαζόμενο. Η σύγχρονη προσέγγιση προάγει την υγεία, την ασφάλεια και την ευεξία- το “well being” των εργαζομένων, διασφαλίζοντας ένα υγιές εργασιακό περιβάλλον, απαλλαγμένο από κάθε κίνδυνο, ακόμη και ψυχοκοινωνικό. Επίσης, αναγνωρίζοντας την αμφίδρομη επιρροή των παραμέτρων της εργασίας με αυτές της προσωπικής ζωής («work- lifebalance»), καθώς οι μεν συνεχίζουν να επιδρούν στον άνθρωπο και εκτός χώρου ή ωραρίου εργασίας και οι δε το αντίστροφο, αντιμετωπίζει ολιστικά το θέμα. Η ανθρωποκεντρική κουλτούρα μεταφέρει τη φροντίδα από την εργασία στη ζωή κάθε εργαζόμενου, αποφέροντας το μεγαλύτερο δυνατό όφελος για αυτόν.

3. ISO 45001:2018

3.1. Σύστημα Διαχείρισης ISO 45001:2018

Είναι γεγονός ότι τα πράγματα αλλάζουν. Εξωτερικοί παράγοντες που είναι συχνά εκτός του δικού μας ελέγχου μπορεί να επηρεάζουν την εργασία μας. Αυτό που παραμένει σταθερό ωστόσο, είναι η επιθυμία σας οι υπάλληλοί σας να είναι ασφαλείς.

Το ISO 45001 είναι το διεθνές πρότυπο για τη διαχείριση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία (OH&S). Ως μια διαρκώς αυξανόμενη κανονιστική απαίτηση σε πολλές χώρες, βοηθάει τους οργανισμούς να αποδείξουν την εσωτερική και εξωτερική δέσμευσή τους σε θέματα ασφάλειας στον χώρο εργασίας και να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των υπαλλήλων και των πελατών τους.

Η πιστοποίηση ISO 45001 μπορεί να μας βοηθήσει να το πετύχουμε με τη μείωση των κινδύνων στον χώρο εργασίας και την παροχή ενός ισχυρού πλαισίου για την υγεία, την ασφάλεια και την ευημερία των υπαλλήλων σας – ανεξάρτητα από το μέγεθος, τον τομέα ή τη γεωγραφική θέση του οργανισμού μας.

Ανταποκρινόμενο στις προκλήσεις που τίθενται εξαιτίας του COVID-19, το Διεθνές Φόρουμ Διαπίστευσης (IAF) έχει παρατείνει την προθεσμία μετάβασης για την πιστοποίηση ISO 45001. Οι υπάρχουσες πιστοποιήσεις OHSAS 18001 μπορούσαν να παραταθούν έως και έξι μήνες. Αυτό σημαίνει ότι το χρονικό διάστημα για τη μετάβαση των διαπιστευμένων πιστοποιήσεων από το OHSAS 18001:2007 στο ISO 45001:2018 έχει παραταθεί για τον Σεπτέμβριο 2021.

Τα περιεχόμενα του προτύπου EN ISO 45001:2018 αποτελείται απόδέκα κεφάλαια:

1. Πεδίο εφαρμογής (Scope)
2. Κανονιστικές αναφορές (Normative references)
3. Όροι και ορισμοί (Terms and definitions)
4. Περιεχόμενο και ταυτότητα του οργανισμού (Context of the organisation)
5. Ηγεσία (Leadership)
6. Σχεδιασμός (Planning)

7. Υποστήριξη (Support)
8. Λειτουργία (Operation)
9. Αξιολόγηση Απόδοσης (Performanceevaluation)
10. Συνεχής Βελτίωση – (Continualimprovement)

Τα τρία πρώτα κεφάλαια παρέχουν γενική πληροφόρηση για το πρότυπο ISO 45001:2018 και τα Συστήματα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία, συμπεριλαμβανομένης βασικής ορολογίας για θέματα Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία. Τα επόμενα επτά κεφάλαια περιγράφουν απαιτήσεις για τις διαφορετικές λειτουργίες ενός Συστήματος Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία και για τα διάφορα στάδια εφαρμογής του.

Οι απαιτήσεις αυτές διαπνέονται από μια λογική σειρά εφαρμογής σύμφωνα με την συστηματική προσέγγιση Plan – Do – Check – Act που επαναλαμβανόμενη εξασφαλίζει τη διαρκή βελτίωση του Συστήματος Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία. Η κατηγοριοποίηση των απαιτήσεων των παραγράφων του προτύπου με βάση την προσέγγιση του κύκλου βελτίωσης P-D-C-A παρουσιάζεται ανά στάδιο ως εξής:

- Σχεδιασμός του ΣΔΥΑΕ που περιλαμβάνει: την κατανόηση του πλαισίου λειτουργίας του οργανισμού, την αναγνώριση και αξιολόγηση κινδύνων και ευκαιριών από το πλαίσιο λειτουργίας, τον ορισμό ενεργειών για την αντιμετώπιση των κινδύνων και την αξιοποίηση των ευκαιριών, την αναγνώριση νομοθετικών και λοιπών απαιτήσεων, τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής του Συστήματος Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία, τον καθορισμό πολιτικής ΥΑΕ, την στοχοθεσία ΥΑΕ, την αναγνώριση των απαιτούμενων διεργασιών και πόρων για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής ΥΑΕ, τον καθορισμό ρόλων και αρμοδιοτήτων στα πλαίσια του ΣΔΥΑΕ, τον καθορισμό του τύπου και της έκτασης ελέγχου των εργολάβων/υπεργολάβων, τον καθορισμό του ελέγχου αλλαγών, τον καθορισμό του τρόπου αντιμετώπισης των καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης. Οι απαιτήσεις αυτές αντιστοιχούν στις παραγράφους 4-8 του προτύπου.

- Εφαρμογή του ΣΔΥΑΕ, όπως σχεδιάστηκε στην προηγούμενη φάση με έμφαση στην εξάλειψη των κινδύνων και στη μείωση της διακινδύνευσης ΥΑΕ. Οι σχετικές απαιτήσεις αντιστοιχούν στην παράγραφο 8 του προτύπου.
- Έλεγχο των αποτελεσμάτων εφαρμογής του ΣΔΥΑΕ που περιλαμβάνει: παρακολούθηση, μέτρηση και αξιολόγηση των επιδόσεων του ΣΔΥΑΕ σε σχέση με την στοχοθεσία και την πολιτική ΥΑΕ, τις εσωτερικές επιθεωρήσεις, τον έλεγχο συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και την ανασκόπηση αποτελεσμάτων του ΣΔΥΑΕ από τη διοίκηση. Οι σχετικές απαιτήσεις αντιστοιχούν στην παράγραφο 9 του προτύπου.
- Υλοποίηση ενεργειών για την βελτίωσή του ΣΔΥΑΕ, μέσω της διερεύνησης συμβάντων ΥΑΕ, της αντιμετώπισης μη συμμορφώσεων, της αντιμετώπισης ευρημάτων εσωτερικών και εξωτερικών επιθεωρήσεων, της εφαρμογής καλών πρακτικών και προτάσεων βελτίωσης. Οι σχετικές απαιτήσεις αντιστοιχούν στην παράγραφο 10 του προτύπου.

3.1.1. Κύριο χαρακτηριστικό του ISO 45001:2018

Χρησιμοποιεί επίσης την ίδια δομή με όλα τα άλλα διεθνή πρότυπα ISO, που στοχεύει στην πλήρη συμβατότητα (κοινές διατάξεις, όρους και ορισμούς, ρήτρες και κείμενο που συμπληρώνεται με συγκεκριμένες προσθήκες με οδηγίες χρήσης και συμμόρφωσης).

3.1.2. Βασικές ομοιότητες και διαφορές του ISO 45001:2018 από το OHSAS 18001

Συγκρίνοντας τα δυο πρότυπα εντοπίζονται οι εξής ομοιότητες:

- Χρησιμοποιούν το μοντέλο «Plan-Do-Check-Act»,
- Κινδυνοκεντρική προσέγγιση
- Απαιτούν τον καθορισμό Πολιτικής και την ανάπτυξη συγκεκριμένων στόχων

- Απαιτούν τον καθορισμό κριτηρίων για την αξιολόγηση της απόδοσης στην ΕΑ&Υ(επαγγελματική ασφάλεια και υγεία), αλλά και της αποτελεσματικότητας του συστήματος διαχείρισης της.
- Απαιτούν ελέγχους και διορθωτικές ενέργειες και ανασκόπηση προόδου.

Το νέο πρότυπο, αποτελείται από δέκα μέρη έναντι τεσσάρων του OHSAS 18001. Δίνει μεγάλη έμφαση και θέτει τις εξής προσθήκες:

- Πλαίσιο οργάνωσης: απαιτεί να γίνεται εξέταση ευρύτερων θεμάτων, όπως για παράδειγμα η αλυσίδα εφοδιασμού, η τοπική κοινωνία, οι πολιτιστικές, κοινωνικές, πολιτικές, νομικές, τεχνολογικές, οικονομικές συνθήκες και νομικές ρυθμίσεις διακυβέρνησης.
- Ανώτατη Διεύθυνση (περιλαμβάνει την ηγετική πυραμίδα του οργανισμού): πρέπει να αναλάβει ευδιάκριτα ενεργό ρόλο, όπως για παράδειγμα τον καθορισμό της πολιτικής κατεύθυνσης, την προώθηση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, την προώθηση της καλλιέργειας θετικής κουλτούρας, την διαφάνεια και την ενημέρωση όλου του προσωπικού και των συνεργατών.
- Τεκμηρίωση πληροφοριών: αυτό περιλαμβάνει πρόνοιες για την ηλεκτρονική επεξεργασία πληροφοριών (π.χ. χρήση των smartphones ή μαγνητικής καταγραφής - USBs&CDs) και δεν αναφέρεται στα γνωστά μας «τεκμηρίωση», «αρχεία» ή «Τεκμηριωμένες διαδικασίες».
- Συμμετοχή των εργαζομένων: απαίτηση από την ηγεσία των οργανισμών για τη διασφάλιση της ενεργούς συμμετοχής μη διευθυντικών (απλών υπαλλήλων) στην επίτευξη των στόχων του ΣΔ ΕΑ&Υ.
- Ιεράρχηση ελέγχου: δίνεται επίσης έμφαση στην εφαρμογή ιεραρχικών (προτεραιοποίηση) σταδίων ελέγχου από το επίπεδο του σχεδιασμού και της λειτουργίας, έτσι ώστε τα προβλήματα να εντοπίζονται και όπου είναι δυνατό να μπορούν να εξαλειφθούν (design-out) στο αρχικό στάδιο του σχεδιασμού.
- Κατάσταση συμμόρφωσης: απαιτείται μια αποτελεσματική διαδικασία για να εξασφαλίζεται ότι οι σχετικές νομικές και άλλες απαιτήσεις, διατηρούνται επικαιροποιημένες και ότι ελέγχεται συνεχώς η κατάσταση συμμόρφωσης.

- Εργολάβοι / προμηθευτές: περιλαμβάνει την προμήθεια προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και την εξωτερική ανάθεση (outsourcing), αναγνωρίζοντας την ανάγκη για ανάπτυξη σε αυτές τις δραστηριότητες σχετικών διαδικασιών για τη διαχείριση των θεμάτων ΕΑ&Υ.

3.1.3. Συνέπειες της αλλαγής

Οι διαφορές μεταξύ OHSAS 18001 και ISO 45001 μπορούσε να σημαίνει ότι θα υπάρχουν σημαντικές συνέπειες τόσο για τους οργανισμούς που επιδιώκουν πιστοποίηση όσο και για τους Συμβούλους τους και ίσως και για τους ελεγκτές λογιστικού ελέγχου. Στην πράξη όμως δεν αναμένεται να συμβεί κάτι τέτοιο. Αντιθέτως οι επιπτώσεις σε προσπάθεια και κόστος αναμένεται να είναι μικρές για όσους οργανισμούς είναι ήδη πιστοποιημένοι και θα μεταβούν σταδιακά στο νέο πρότυπο.

Για παράδειγμα, οι επαγγελματίες του τομέα της ΕΑΥ μπορεί να χρειαστεί να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους, βοηθώντας τους Διευθυντές των οργανισμών να εκτιμήσουν τους εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν το πλαίσιο του ΣΔ και τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εμπλοκής με ενδιαφερόμενους φορείς και μέρη.

Επίσης, θα πρέπει να είναι σε θέση να προετοιμάσουν τους Διευθύνοντες Συμβούλους και άλλα ανώτερα διευθυντικά στελέχη των οργανισμών ως προς το τι πρέπει να ελεγχθεί σε αυτό το νέο πρότυπο. Η εισαγωγή του ISO 45001 παρέχει την ευκαιρία για στενότερη συνεργασία μεταξύ των επαγγελματιών του τομέα της ΕΑΥ και των Διοικητικών / Διευθυνόντων Συμβούλων και την εμπλοκή τους και σε άλλες σχετικές εταιρικές λειτουργίες όπως οι προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών, η ενθάρρυνση των διευθύνσεων στο να καταδεικνύουν μια πιο ορατή και κοινωνικά υπεύθυνη ηγεσία.

Οι Ελεγκτές, κατά τους ελέγχους συμμόρφωσης με το πρότυπο ISO 45001 μπορεί να χρειαστούν νέες δεξιότητες, τόσο διαπροσωπικές όπως για παράδειγμα κατά τις συνεντεύξεις με ανώτατα διοικητικά στελέχη όσο και τεχνικές στην αντιμετώπιση της αυξημένης ποικιλίας και ποσότητας των πληροφοριών.

3.1.4. Δομή του προσχεδίου του Προτύπου

Το ISO 45001 ακολουθεί την προσέγγιση / δομή που εφαρμόζεται σε άλλα διαχειριστικά ISO πρότυπα, όπως το ISO 9001 (Ποιότητα) και ISO 14001 (Περιβάλλον). Κατά την ανάπτυξη του προτύπου, λήφθηκε υπόψη το περιεχόμενο των άλλων διεθνών προτύπων, όπως το OHSAS 18001, το καθοδηγητικό έγγραφο HSG65 του HSE, διαφορά εθνικά και διεθνή πρότυπα καθώς και σχετικές Συμβάσεις και Συστάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας.

3.2. Σκοπός του ISO 45001:2018

Ο βασικός σκοπός του προτύπου ISO 45001 είναι να ελαχιστοποιήσει τα προβλήματα ασφάλειας στο χώρο εργασίας, να εξαλείψει αυτούς τους κινδύνους, να διασφαλίσει τον σεβασμό της επιχείρησης, να δείξει την εταιρική ευθύνη και να διατηρήσει το κίνητρο των εργαζομένων, το πιο πολύτιμο περιουσιακό στοιχείο της επιχείρησης.

Οι νομικοί κανονισμοί για την επαγγελματική ασφάλεια αποτελούν ένα σύνολο νομικών ευθυνών για τις εταιρείες να διαχειρίζονται τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν. Ωστόσο, προκειμένου να συμμορφωθούν με αυτούς τους νομικούς κανονισμούς και να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, οι επιχειρήσεις πρέπει να θεσπίσουν πολιτικές για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία. Το πρότυπο ISO 45001 είναι σημαντικό εδώ. Οι επιχειρήσεις που καθιερώνουν και εφαρμόζουν το Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας κατά ISO 45001 στο πλαίσιο των οργάνων τους θα ισχύουν για έναν οργανισμό πιστοποίησης και θα ζητήσουν πιστοποιητικό ISO 45001. Το παρόν έγγραφο αποδεικνύει ότι η οικονομική οντότητα συμμορφώνεται με τις σχετικές νομικές υποχρεώσεις και λειτουργεί στο πλαίσιο των σχετικών τυποποιημένων αρχών.

3.2.1. Οφέλη Συστήματος Διαχείρισης ISO 45001:2018

- **Οργανωτικά:** Ολοκληρωμένη διαχείριση θεμάτων υγείας και ασφάλειας στην εργασία καλύπτοντας εκτός των νομοθετικών απαιτήσεων και πρόσθετες διεθνώς αναγνωρισμένες διαδικασίες, προδιαγραφές και πρακτικές
- **Ηθικά – Οικονομικά:** τα εργατικά ατυχήματα έχουν μεγάλο άμεσο και έμμεσο οικονομικό κόστος για την επιχείρηση, όπως χαμένες ώρες εργασίας, χρόνος ανάρρωσης, αποζημιώσεις, κακές εντυπώσεις στους εργαζόμενους, τους πελάτες και την κοινωνία γενικότερα
- **Νομικά:** Αποδεικνύει ότι η εταιρεία λαμβάνει όλα τα προληπτικά μέτρα για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων της, υπερβαίνοντας τις ελάχιστες απαιτήσεις της νομοθεσίας. Απαλείφει ή περιορίζει την αστική και ποινική ευθύνη της εταιρείας σε περίπτωση ατυχήματος, αφού αποδεικνύεται η εφαρμογή των προληπτικών μέτρων.
- **Μάρκετινγκ:** Ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για το Marketing της επιχείρησης και δημιουργία προφίλ φιλικό προς τον εργαζόμενο.
- **Καλύτερες συνθήκες υγείας και ασφάλειας για το εργατικό δυναμικό:** Το ISO 45001 στοχεύει στη μείωση των συμβάντων που σχετίζονται με την εργασία και εστιάζει στη δημιουργία μιας κουλτούρας για την Υγεία και Ασφάλεια, ενώ οι εργαζόμενοι ενθαρρύνονται να αναλάβουν ενεργό ρόλο για την δική τους Υ&Α. Έχοντας παράλληλα την υποστήριξη από ισχυρή ηγεσία με αποδεδειγμένη δέσμευση σε θέματα Υ&Α, το ISO 45001 βοηθάει στη δημιουργία μιας νοοτροπίας για την ασφάλεια που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της εναλλαγής προσωπικού, το αυξημένο ηθικό και τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος εργασίας πιο ασφαλούς και υγιεινού.
- **Μεγιστοποίηση της παραγωγικότητας:** Το ISO 45001 βοηθάει τον οργανισμό σας να κατανοήσει τα προφίλ κινδύνου μέσω μιας συστηματικής διαδικασίας προκειμένου το

εργατικό δυναμικό σας να παραμείνει υγιές και ασφαλές, μειώνοντας έτσι τις απουσίες και την εναλλαγή προσωπικού, γεγονός που οδηγεί σε αυξημένη παραγωγικότητα.

- **Συμμόρφωση και δέσμευση για υπεροχή:** Το ISO 45001 παρέχει ένα σαφές πλαίσιο για τη διαχείριση των κανονιστικών και νομικών υποχρεώσεών σας. Η εφαρμογή ενός ισχυρού συστήματος διαχείρισης Υ&Α μπορεί να βοηθήσει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των ενδιαφερομένων μερών, βελτιώνοντας έτσι τη φήμη της εταιρείας σας και παρέχοντας σας ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα κατά την υποβολή προσφορών.
- **Εύκολη ενσωμάτωση:** Το ISO 45001 ενσωματώνεται εύκολα σε όλα τα νέα και αναθεωρημένα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης ISO, όπως το ISO 9001 και το ISO 14001.

3.2.2. COVID-19 στοχώροεργασίας

Αυτό το θέμα προκάλεσε μεγάλη αναταραχή, πρωτοσέλιδα και σκάνδαλα τον τελευταίο χρόνο. Λόγω έλλειψης διεθνών προτύπων, οι εταιρείες έπρεπε να αποφασίσουν μεμονωμένα πώς να προστατεύσουν τους υπαλλήλους τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Καθ 'όλη την πανδημία Covid-19, οι εργοδότες έπρεπε να αντιμετωπίσουν τεράστιες προκλήσεις και αυτό που έχει μεγεθυνθεί είναι η διαχείριση του κινδύνου στο χώρο εργασίας. Με μερικούς υπαλλήλους που εργάζονται από το σπίτι, και άλλοι σε βασικούς ρόλους εργαζομένων ακόμα στο χώρο εργασίας, οι εργοδότες έπρεπε να διαχειριστούν τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια τόσο εντός όσο και εκτός του χώρου, καθώς και να διασφαλίσουν την προστασία των πελατών, των προμηθευτών τους και της ευρύτερης κοινότητας.

Ορισμένες θέσεις εργασίας δεν μπορούν να γίνουν εξ αποστάσεως και απαιτούν από τους εργαζόμενους να βρίσκονται στο χώρο εργασίας τους όπως οι τομείς των κατασκευών, της μεταποίησης, των μεταφορών, της γεωργίας και του λιανικού εμπορίου. Επομένως, ορισμένες

βιομηχανίες έχουν πληγεί περισσότερο από άλλες και οι εργοδότες έπρεπε να κάνουν πολλές αλλαγές στις συνήθεις διαδικασίες και διαδικασίες τους, συχνά σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Από τον Δεκέμβριο του 2020, οι εταιρείες μπορούν τελικά να βασιστούν σε ένα νέο διεθνές έγγραφο καθοδήγησης: το ISO 45005 παρέχει γενικά εφαρμόσιμες οδηγίες για ασφαλή εργασία κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

Κυβερνήσεις, ρυθμιστικές αρχές και άλλοι επαγγελματικοί φορείς σε όλο τον κόσμο έχουν δημοσιεύσει οδηγίες για την ασφαλή εργασία κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Το ISO 45005 συμπληρώνει αυτές τις πληροφορίες με ένα μόνο γενικό σύνολο οδηγιών. Το έγγραφο μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιονδήποτε οργανισμό, ανεξάρτητα από τη φύση της επιχείρησης, την παροχή υπηρεσιών, το μέγεθος ή την πολυπλοκότητα.

Με την εφαρμογή του προτύπου, οι εταιρείες μπορούν να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών από τους κινδύνους που σχετίζονται με το COVID-19. Επιπλέον, οι εταιρείες μπορούν να αποδείξουν ότι χρησιμοποιούν μια συστηματική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με το COVID-19 και έτσι επιτρέπουν την αποτελεσματική και έγκαιρη προσαρμογή στην μεταβαλλόμενη κατάσταση.

3.2.3. Το πρότυπο ISO 45001:2018 κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, η ασφάλεια των εργαζομένων είναι πιο σημαντική από ποτέ για την εξασφάλιση κίνητρων και παραγωγικών διαδικασιών εργασίας. Το νέο πρότυπο ISO 45001 για τη διαχείριση της υγείας και ασφάλειας στην εργασία αντικαθιστά το OHSAS 18001 και μπορεί να γίνει ένα ισχυρό εργαλείο για την καταπολέμηση των συνεπειών της παγκόσμιας πανδημίας.

Η δομή του προτύπου ISO 45001 επιτρέπει την απλή ενσωμάτωση σε προηγούμενως εφαρμοζόμενα συστήματα διαχείρισης. Η επαγγελματική υγεία και ασφάλεια είναι πιο σημαντική από ποτέ, ειδικά σε αυτές τις εποχές.

Με τη συστηματική διαχείριση της υγείας και ασφάλειας στην εργασία, σύμφωνα με το πρότυπο διαχείρισης ISO 45001, οι εταιρείες είναι καλύτερα προετοιμασμένες να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της πανδημίας COVID-19.

3.2.4. Συμπληρωματικές οδηγίες ISO / PAS 45005: 2020 για την αντιμετώπιση της COVID-19

Η ISO έχει επίσης δημοσιεύσει τις δικές της προδιαγραφές που καλύπτουν τις απαιτήσεις της πανδημίας και συμπληρώνει τέλεια το υπάρχον σύστημα διαχείρισης με το ISO / PAS 45005: 2020 «Διαχείριση υγείας και ασφάλειας στην εργασία - γενικές οδηγίες για την ασφαλή εργασία κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19» είναι από τη μία γενική, έτσι ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί παγκοσμίως από κάθε εταιρεία και από την άλλη πλευρά ασχολείται σαφώς με πτυχές της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Ένα σημαντικό θέμα, για παράδειγμα, είναι η εργασία από το σπίτι και το σχετικό ψυχικό στρες.

Οι απαιτήσεις των προαναφερθέντων προτύπων οδηγούν σε μια ταχύτερη και πιο συστηματική προσέγγιση όσον αφορά την υγεία και ασφάλεια στην εργασία κατά τη διάρκεια αυτής της ειδικής κατάστασης. Το πρότυπο διασφαλίζει ότι οι εργαζόμενοι, οι πελάτες, οι εργολάβοι και άλλοι επισκέπτες προστατεύονται καλά.

3.2.5. Πως λειτουργεί η οδηγία

Οι εταιρείες που χρησιμοποιούν το πρότυπο ISO 45001 μπορούν να χρησιμοποιήσουν το ISO 45005 για να ενημερώσουν το σύστημα διαχείρισης επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας τους, συνδέοντας τις σχετικές ρήτρες με τον κύκλο Plan-Do-Check-Act (PDCA). Το ISO 45005: 2020 δεν προορίζεται να είναι ένα βήμα προς βήμα σύνολο συστάσεων. Παρέχει ένα πλαίσιο στο οποίο ο κύκλος PDCA πρέπει να επαναλαμβάνεται, με όλα τα μέρη ενεργά ανά πάσα στιγμή, για να επιτρέπει τη συνεχή βελτίωση και να διασφαλίζει ότι ο οργανισμός ανταποκρίνεται σε αλλαγές κατά τις διάφορες φάσεις της πανδημίας.

Για να είναι επιτυχημένες σε περιόδους COVID-19, οι εταιρείες πρέπει να κερδίσουν και να διατηρήσουν την εμπιστοσύνη διαφόρων μερών. Οι αρχές πρέπει να πείσουν ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Οι εργαζόμενοι πρέπει να μπορούν να βασίζονται στο να είναι ασφαλείς και υγιεινές στο χώρο εργασίας τους. Οι πελάτες χρειάζονται τη βεβαιότητα ότι μπορούν να βασίζονται στην εταιρεία χωρίς κινδύνους για την υγεία ή διακοπές της αλυσίδας εφοδιασμού κλπ.

3.2.6. Βιομηχανίες με τις οποίες σχετίζεται το σύστημα διαχείρισης ISO 45001:2018

Όπως όλα τα πρότυπα ISO, το ISO 45001 ισχύει για όλους τους κλάδους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή αν πρόκειται για επιχείρηση ή κατασκευαστική επιχείρηση. Είναι σχετικό για μικρές ή μεγάλες εταιρείες ή ακόμη και εταιρείες. Έχει μια πολύ εκτεταμένη προσέγγιση και διατύπωση, έτσι ώστε οι εταιρείες να μπορούν εύκολα να προσαρμόσουν τις απαιτήσεις στη δική τους πραγματικότητα.

3.2.7. Απαιτήσεις για την εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης ISO 45001:2018

Για ένα σύστημα διαχείρισης ISO 45001, πρέπει να πληρούνται ορισμένες απαιτήσεις. Μεταξύ άλλων, οι εταιρείες πρέπει να έχουν επαρκείς πόρους, καθώς και εκπαιδευμένους υπαλλήλους και μια καλή ροή επικοινωνίας. Αυτό είναι εξαιρετικά πολύτιμο σε περίπτωση πανδημίας. Η στοχοθετημένη εκπαίδευση σε θέματα που σχετίζονται με την πανδημία και η ανακοίνωση των μέτρων μπορούν να εφαρμοστούν πιο γρήγορα και αποτελεσματικά, εάν υπάρχουν ήδη κατάλληλα εργαλεία και διαδικασίες επικοινωνίας καθώς και εκπαιδευμένοι εργαζόμενοι. Το πρότυπο ρυθμίζει επίσης την επικοινωνία θεμάτων υγείας και ασφάλειας στην εργασία με εργολάβους, επισκέπτες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη - απαραίτητο για προληπτικά μέτρα κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

Επιπλέον, οι εταιρείες ορίζουν ποια ενδιαφερόμενα μέρη είναι σχετικά σε θέματα ασφάλειας στην εργασία - όπως οι αρχές, οι εκπρόσωποι των εργαζομένων ή οι υπεργολάβοι. Με αυτόν τον τρόπο, οι εταιρείες που έχουν εφαρμόσει ένα σύστημα διαχείρισης σύμφωνα με το ISO 45001 ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες με αυτά τα μέρη και μπορούν να παρακολουθούν απρόσκοπτα σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

3.2.8. Γιατί είναι απαραίτητο το Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας κατά ISO 45001:2018;

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), πάνω από ένα εκατομμύριο εργαζόμενοι πεθαίνουν ετησίως από επαγγελματικές ασθένειες ή εργατικά ατυχήματα παγκοσμίως. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στη χώρα μας, περίπου χίλια 1000 ατυχήματα συμβαίνουν κάθε χρόνο και περίπου χίλιοι εργαζόμενοι χάνουν τη ζωή τους. Τα στοιχεία αυτά δεν πρέπει να αγνοηθούν. Οι επιχειρήσεις πρέπει να εντοπίζουν και να διαχειρίζονται τους κινδύνους και τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από την άποψη της επαγγελματικής ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων.

Το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις αυξάνουν τις παραγωγικές δραστηριότητες, επωφελούνται από αυτές τις δραστηριότητες και καταπολεμούν τους ανταγωνιστές τους στην αγορά εξαρτάται πρωτίστως από τη σημασία που πρέπει να δοθεί στην υγεία και την ασφάλεια στην επιχείρηση. Για να είναι επιτυχημένες οι επιχειρήσεις, είναι απαραίτητο να υπάρξει ένα διαφανές και αξιόπιστο εργασιακό περιβάλλον καθώς και ισχυρή διαχείριση και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.

Το πρότυπο ISO 45001 επικεντρώνεται περισσότερο στην ηγεσία, την οργανωτική δομή και τη διαχείριση κινδύνων. Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα σχέδια μελέτης, η ανώτατη διοίκηση των επιχειρήσεων συμμετέχει περισσότερο σε θέματα επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας. Επιπλέον, δεδομένου ότι το πρότυπο αυτό έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με την τελευταία μορφή που έχει δημοσιευθεί από το ISO, εάν κάποιο από τα πρότυπα ISO είναι εγκατεστημένο στην επιχείρηση, θα είναι σε θέση να προσαρμοστεί ευκολότερα στο πρότυπο ISO 45001. Το

πρότυπο αυτό επιτρέπει μόνο ένα άτομο να θεωρείται υπεύθυνο για θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία, ιδιαίτερα στις μικρές επιχειρήσεις.

Ο στόχος του προτύπου ISO 45001 είναι να επιτρέψει στην επιχείρηση να λάβει προληπτικά μέτρα και να βελτιώσει τις επιδόσεις της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, προλαμβάνοντας την αναπηρία και τις ασθένειες.

Το πρότυπο ISO 45001 επικεντρώνεται στη συνεχή ανάπτυξη και διαχείριση κινδύνων. Επιπλέον, περιλαμβάνει αρχές σχετικά με υπεργολάβους, προμηθευτές και εργολάβους. Επιπροσθέτως, οι αξιολογήσεις απόδοσης έχουν προτεραιότητα. Οι επαγγελματικές επιδόσεις της επιχείρησης στην υγεία θα λαμβάνονται υπόψη στο στρατηγικό σχεδιασμό. Οι εργαζόμενοι σε όλα τα επίπεδα θα υποστηριχθούν για να συμμετάσχουν στο σύστημα.

4. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Η ΜΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 45001:2018

4.1. Σχεδιασμός και διεξαγωγή έρευνας

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας κατασκευάστηκε και διανεμήθηκε σε 30 εργαζόμενους διαφόρων κατηγοριών, ερωτηματολόγιο για τη διερεύνηση σημαντικών ζητημάτων που αφορούν τις συνθήκες εργασίας τόσο σε σωματικό όσο και σε πνευματικό επίπεδο. Τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της έρευνας αναλύονται παρακάτω.

4.1.1. Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση της ελληνικής πραγματικότητας και της εμπειρίας των εργαζομένων των υπηρεσιών - οργανισμών - επιχειρήσεων στο κατά πόσο ενημερώνονται

και κατά πόσο εκτελούνται εφαρμογές συστημάτων διαχείρισης ασφάλειας και υγείας για την ομαλή ένταξή τους στο πρότυπο ISO 45001:2018

Η εξαγωγή των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων της έρευνας βασίστηκε στην ανάλυση δεδομένων από τις απαντήσεις που δόθηκαν από 30 εργαζόμενους. Το δείγμα της έρευνας επιλέχθηκε από τα χαρακτηριστικά προτύπων ISO.

4.1.2. Μεθοδολογία έρευνας

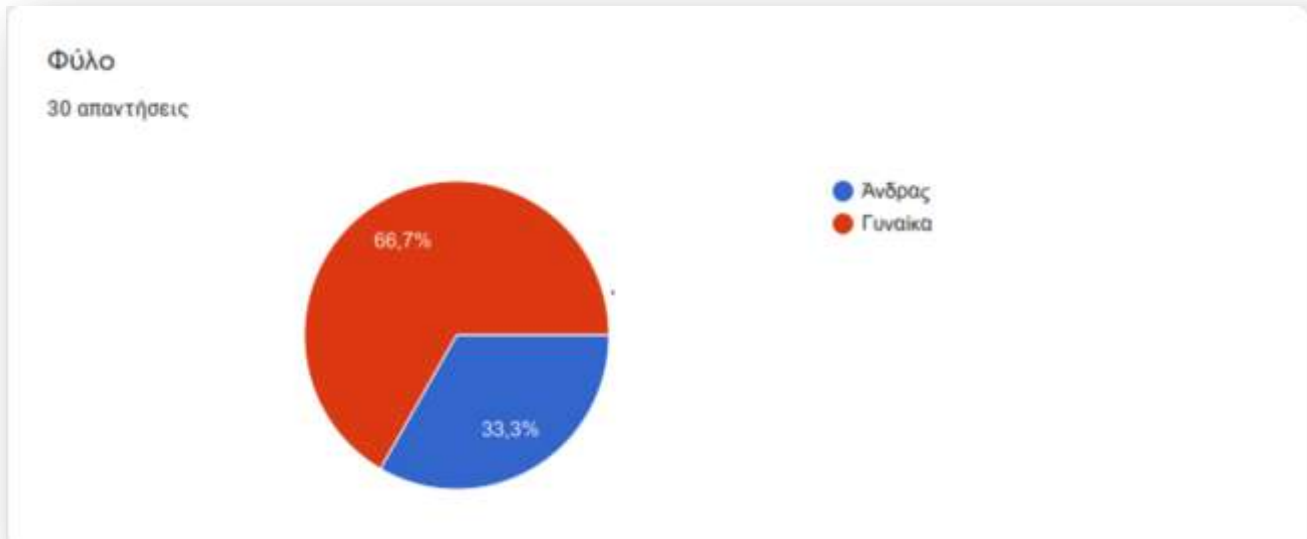
Προκειμένου να υπολογισθούν οι παραπάνω στόχοι, με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια δημιουργήθηκε ένα κατάλληλο ερωτηματολόγιο. Επιλέχθηκε ως ένα διαδομένο εργαλείο έρευνας, αφού σχετικά σύντομα παρέχει τη δυνατότητα συγκέντρωσης δεδομένων ομάδων πληθυσμού. Υπάρχει ευελιξία οι ερωτώμενοι να το συμπληρώσουν στον χρόνο τους, χωρίς την πίεση της άμεσης απάντησης και χωρίς μεροληψία.

Το ερωτηματολόγιο απευθύνονταν σε διοικητικά στελέχη και υπαλλήλους εταιριών, εργοδότες που σχετίζονται με αυτά, καθώς και σε δημόσιους υπαλλήλους.

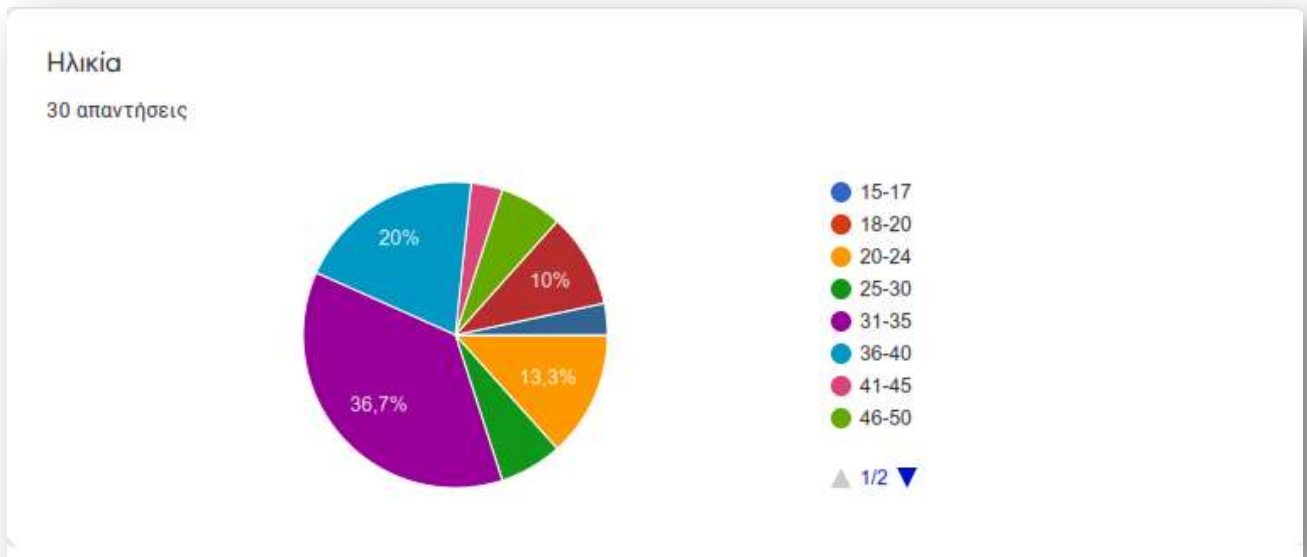
4.1.3. Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Στην παρούσα ενότητα θα λάβει χώρα η παρουσίαση των αποτελεσμάτων που συλλέχθηκαν από την υποβολή του ερωτηματολογίων. Συγκεντρώθηκαν και αναλύθηκαν 20 συνολικά ερωτηματολόγια. Για την περιγραφή των αποτελεσμάτων και τις στατιστικές αναλύσεις θα χρησιμοποιηθεί η διαγραμματική παρουσίαση και επιμέρους ανάλυση των απαντήσεων.

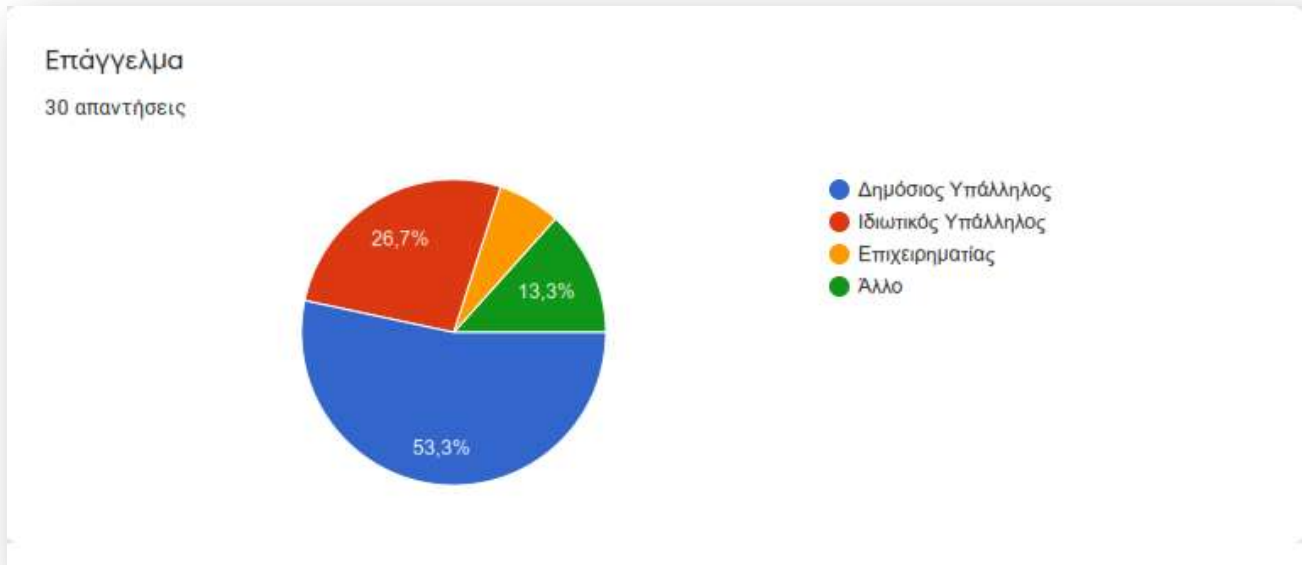
Γράφημα4.1: Φύλα που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο.

Γράφημα4.2: Ηλικία φύλων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο.

Γράφημα4.3: Ειδικότητα εργαζομένου των ερωτηθέντων.

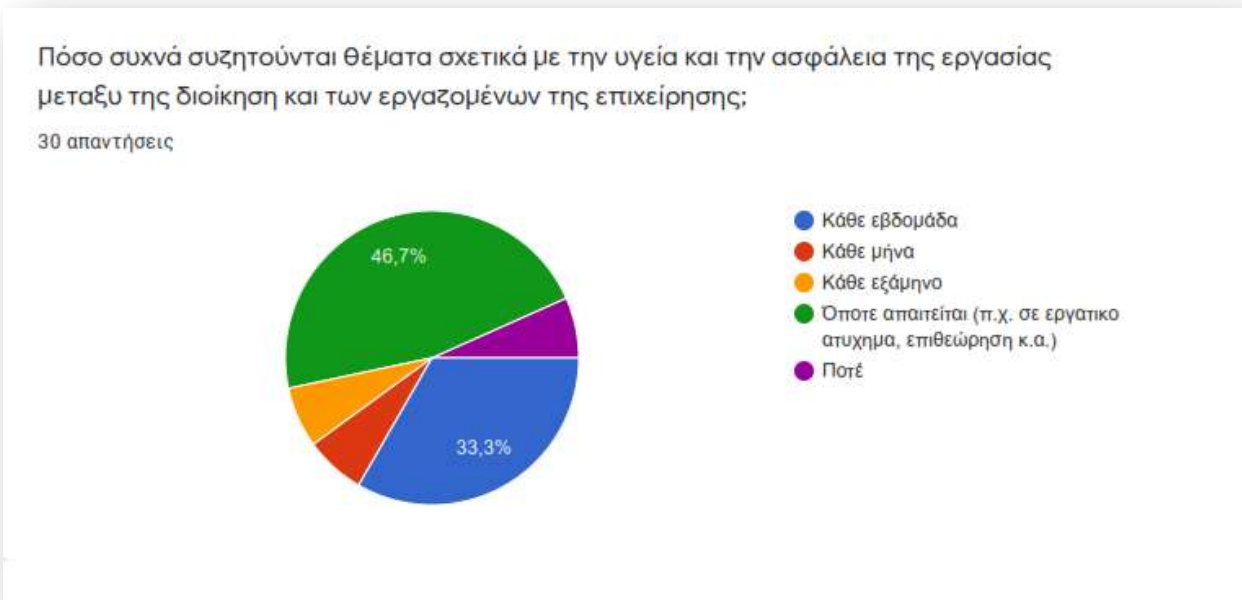
Γράφημα4.4: Σύνολο εργαζομένων της επιχείρησης/υπηρεσίας των ερωτηθέντων.

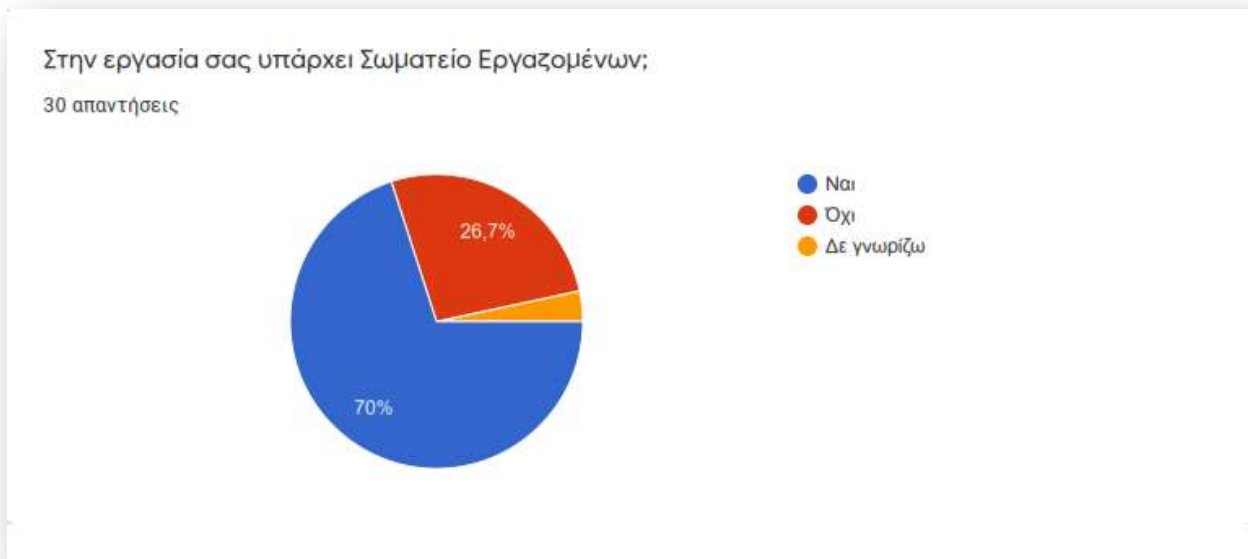
Γράφημα4.5: Επίγνωση του όρου Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στους χώρους εργασίας.

Γράφημα4.6: Συχνότητα συζήτησης θεμάτων που αφορούν την υγεία και ασφάλεια της εργασίας μεταξύ της διοίκησης και των εργαζομένων.

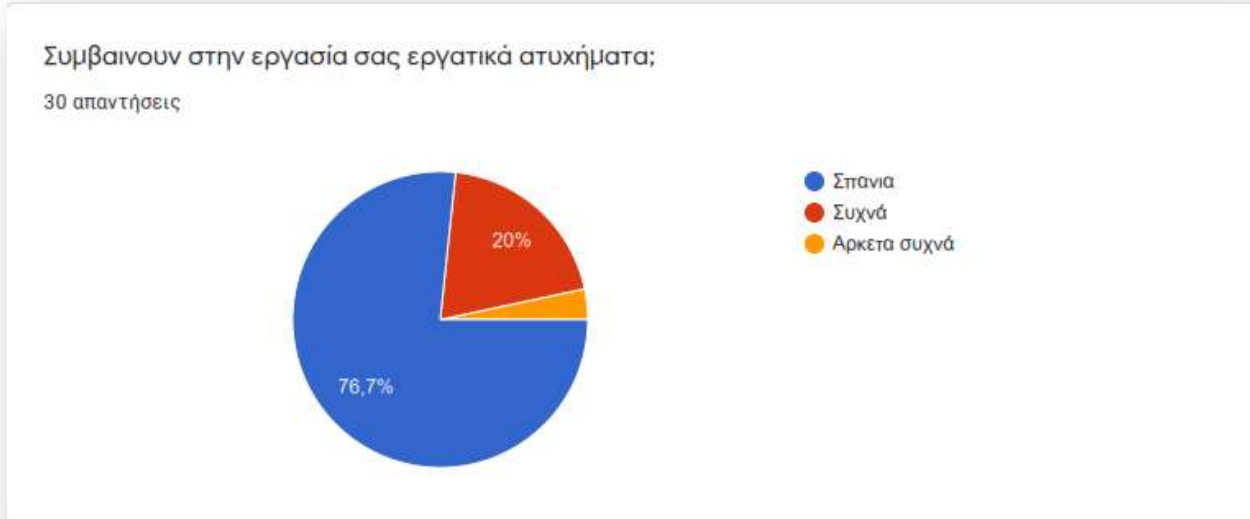
Γράφημα4.7: Ύπαρξη ή μη, Σωματείου Εργαζομένων στην εργασία των ερωτηθέντων.

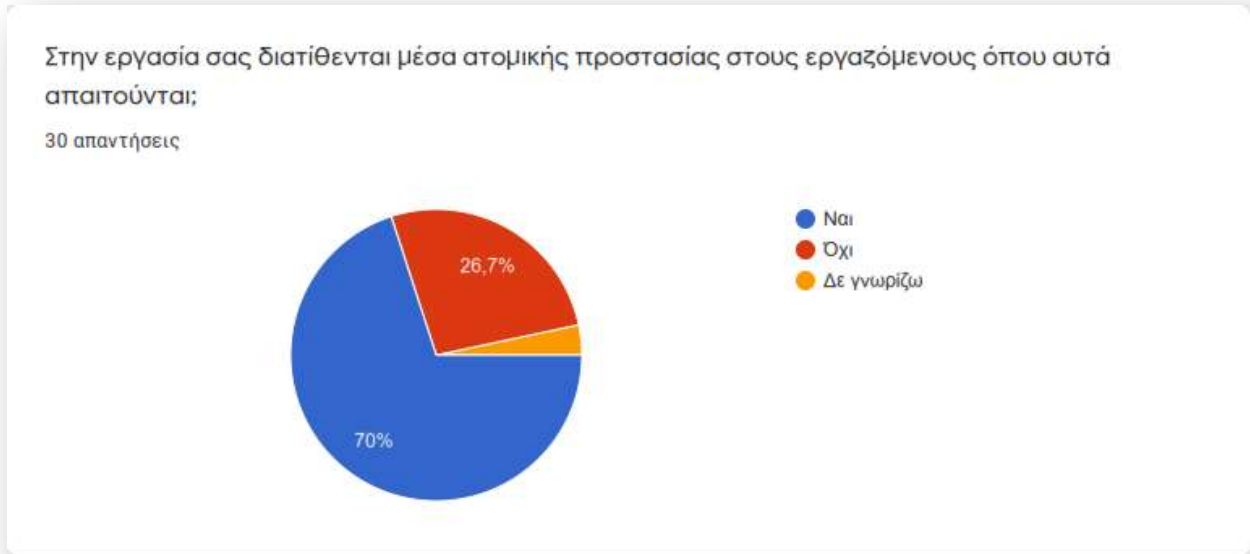
Γράφημα4.8: Βαθμός εκπαίδευσης προσωπικού σε θέματα Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία των ερωτηθέντων.

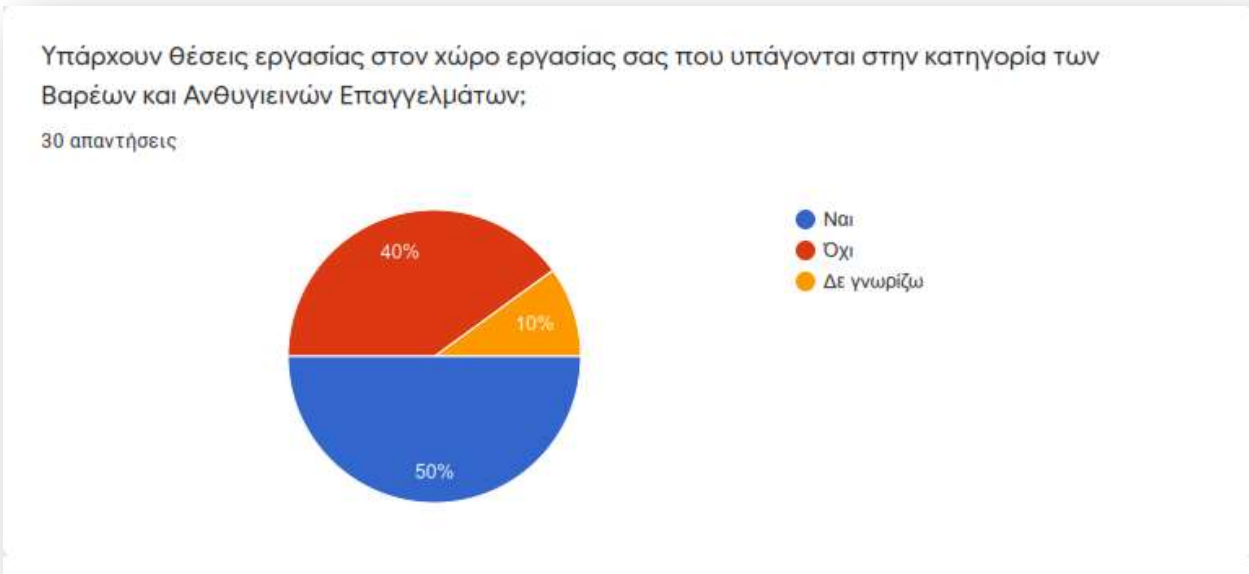
Γράφημα4.9: Συχνότητα εργατικών ατυχημάτων.

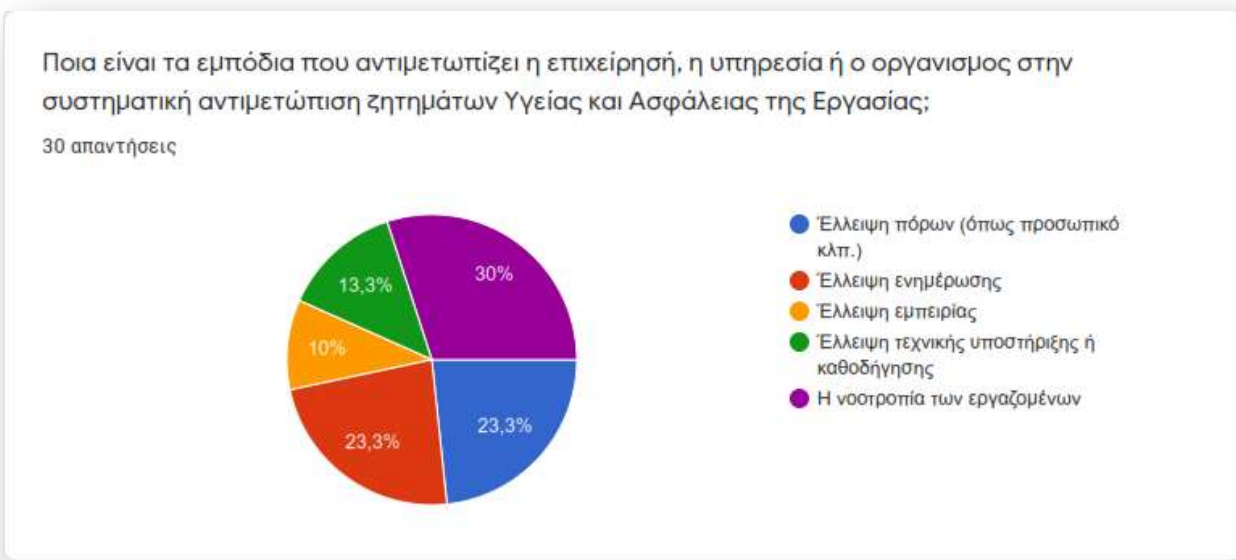
Γράφημα4.10: Διάθεση μέσωσν ατομικής προστασίας στην εργασία των ερωτηθέντων.

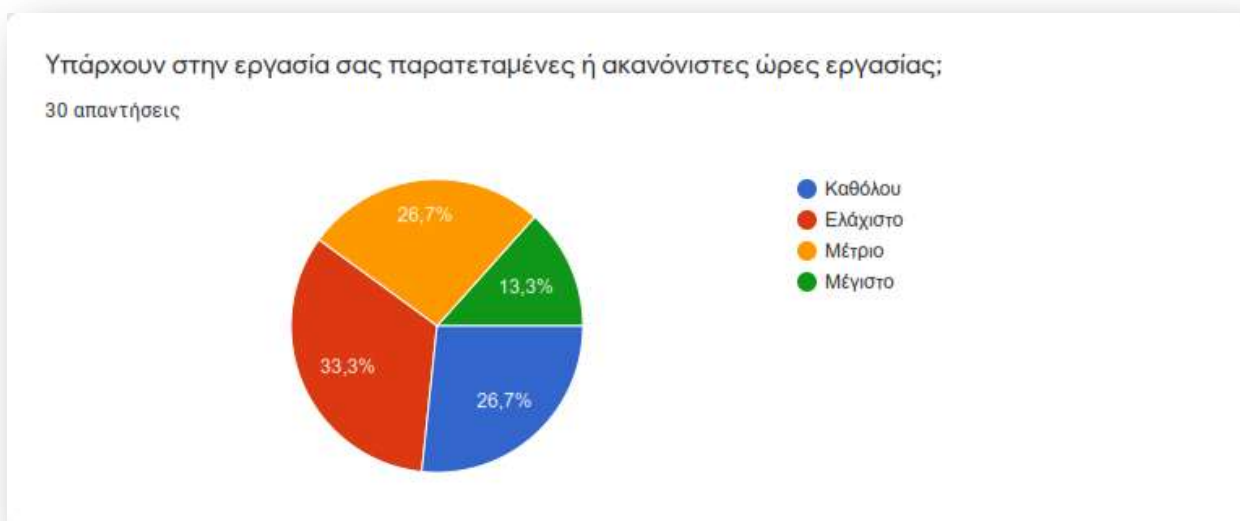
Γράφημα4.11: Ύπαρξη θέσεων που υπάγονται στη κατηγορία βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων.

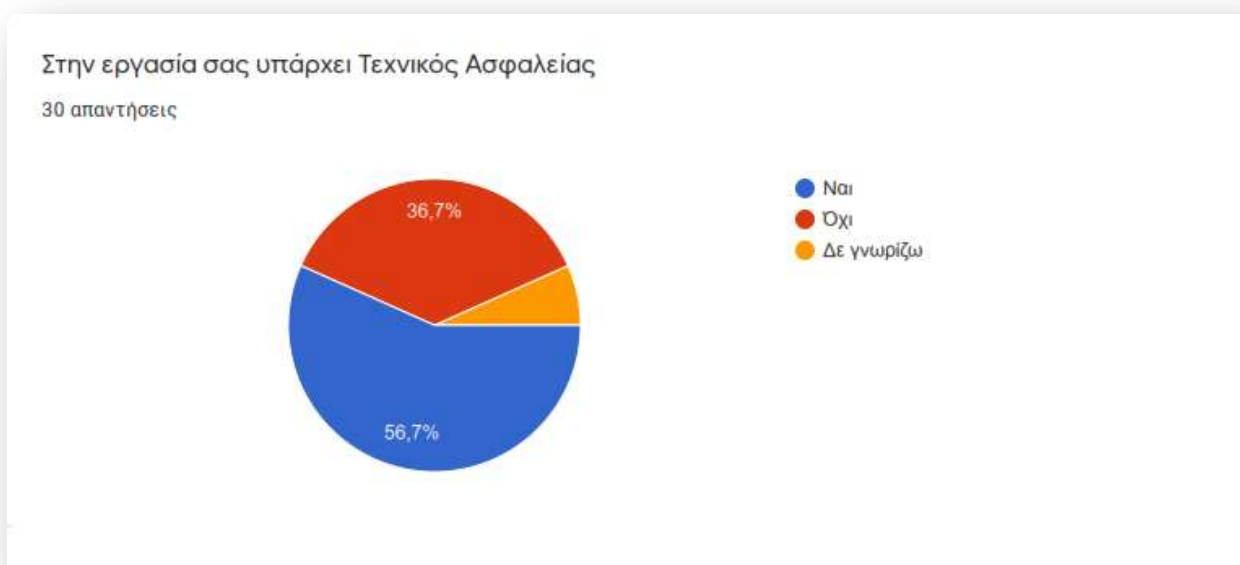
Γράφημα4.12: Εμπόδια της επιχείρησης/υπηρεσίας, συστηματικής αντιμετώπισης ζητημάτων υγείας και ασφάλειας της εργασίας.

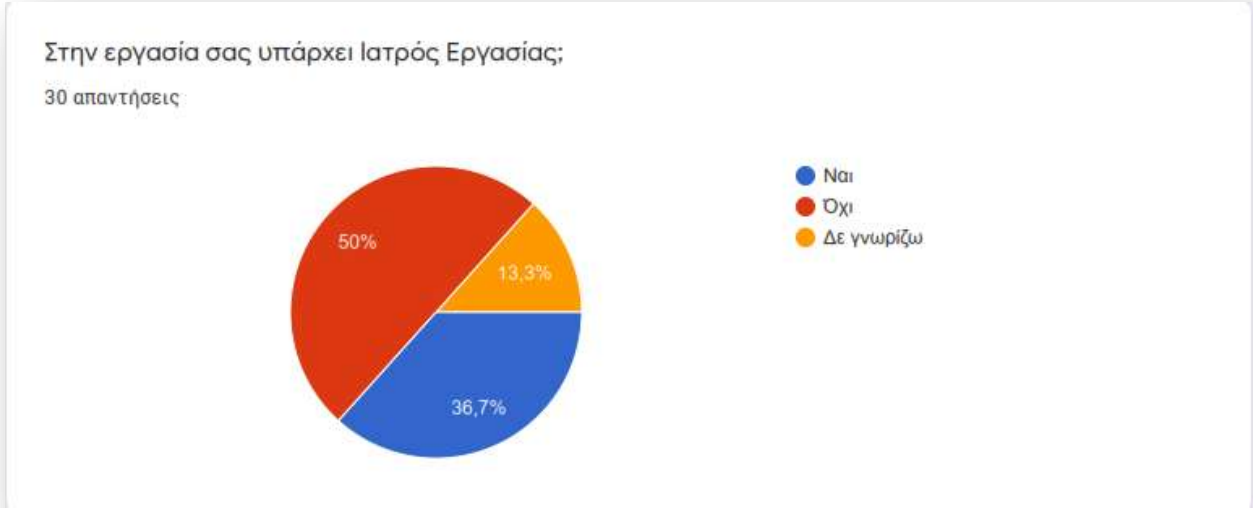
Γράφημα4.13: Βαθμός παρατεταμένων ή ακανόνιστων ωρών εργασίας.

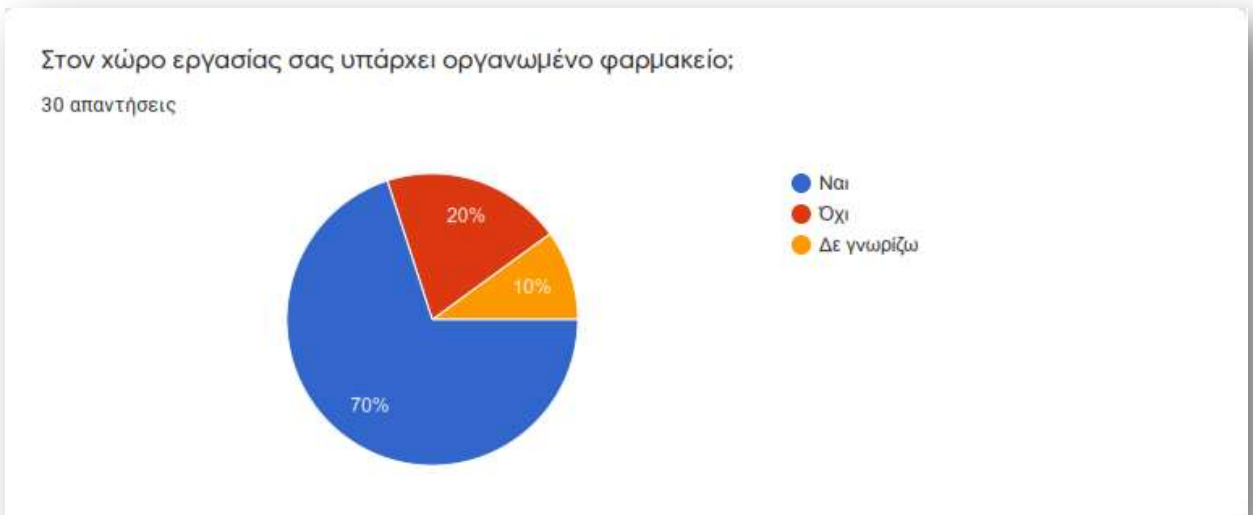
Γράφημα4.14: Ύπαρξη ή μη, Τεχνικού Ασφαλείας στην εργασία.

Γράφημα4.15: Ύπαρξη ή μη, Ιατρού Εργασίας στην εργασία.

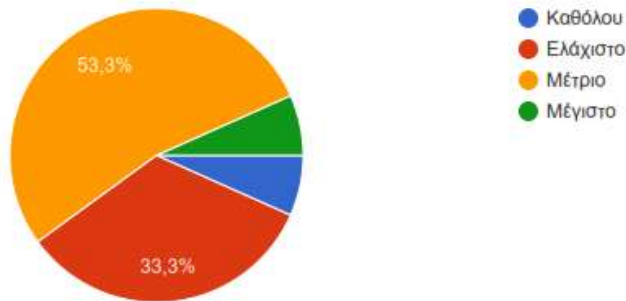
Γράφημα4.16: Ύπαρξη ή μη, οργανωμένου φαρμακείου στην εργασία.

Γράφημα4.17: Βαθμός αποτελέσματος εφαρμογής πολιτικής, για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία.

Πιστεύετε ότι η εφαρμογή πολιτικής, για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σας έχει φέρει αποτελέσματα και σε τι βαθμό;

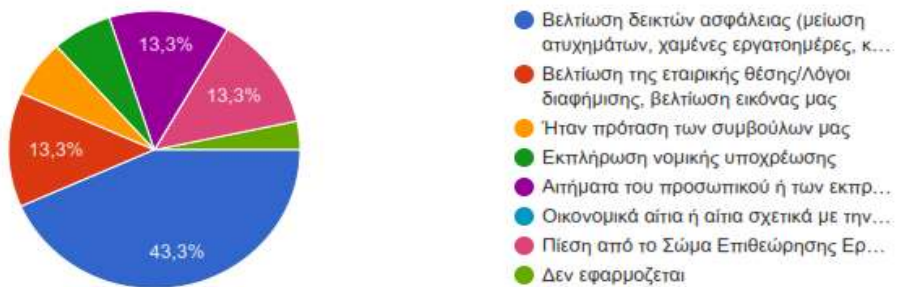
30 απαντήσεις

Γράφημα4.18: Λόγοι εφαρμογής Συστημάτων Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας.

Αν εφαρμόζεται κάποιο Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας παρακαλώ σημειώστε για ποιον από τους παρακάτω λόγους συμβαίνει αυτό;

30 απαντήσεις

Γράφημα 4.19: Λόγοι μη εφαρμογής Συστημάτων Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας.

Αν δεν εφαρμόζεται κάποιο Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας παρακαλώ σημειώστε για ποιον από τους παρακάτω λόγους συμβαίνει αυτό;

30 απαντήσεις

Γράφημα 4.20: Ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι που απασχολούν τους εργαζόμενους στην εργασία.

Ποιος από τους ακόλουθους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους μπορεί να απασχολεί τους εργαζόμενους στην εργασία σας;

30 απαντήσεις

4.1.4. Αποτελέσματα της έρευνας

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε προκύπτει πως η συντριπτική πλειοψηφία γνωρίζει τον όρο «Συστήματα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στους χώρους εργασίας». Σε ότι αφορά τα υφιστάμενα Συστήματα Διαχείρισης που εφαρμόζουν ήδη οι εταιρείες/υπηρεσίες, παρατηρείται ότι το σύνολο των εταιρειών/υπηρεσιών εφαρμόζουν μερικώς τα πρότυπα ISO9001 και ISO14001, πρότυπα που αφορούν την υγεία και ασφάλεια στην εργασία (OHSAS 18001/ISO 45001), καθώς δεν υπάρχει επαρκής εκπαίδευση του προσωπικού, αλλά μόνο η επίγνωση ύπαρξης καταρτισμένου προσωπικού, όπου σε περίπτωση ανάλογου συμβάντος να απευθύνονται σε ειδικό Υπεύθυνο, όπως ο Τεχνικός Ασφαλείας, ο Ιατρός εργασίας κ.α.

Ο Βαθμός αποτελέσματος εφαρμογής πολιτικής, για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία των ερωτηθέντων είναι μέτριος και αυτό είναι κάτι που ίσως πρέπει να διερευνήσουν οι επιχειρήσεις/υπηρεσίες, καθώς θα πρέπει να προχωρήσουν σε αναγκαίες προσαρμογές για την πραγματοποίηση σημαντικών αλλαγών που κρίνονται απαραίτητες προκειμένου να πραγματοποιηθεί ομαλά η μετάβαση από τα μεμονωμένα συστήματα διαχείρισης σε ένα ενιαίο.

4.1.5. Συμπεράσματα – Προτάσεις μελλοντικής έρευνας

Κάθε Οργανισμός έχει κοινωνική και νομική ευθύνη έναντι των υπαλλήλων του να διασφαλίσει ότι το περιβάλλον εργασίας τους είναι ασφαλές. Αυτό το πρότυπο παρέχει σε οργανισμούς, μεγάλους ή μικρούς, ισχυρές πολιτικές και διαδικασίες επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων. Εξασφαλίζει επίσης ότι πληροί τις νομικές απαιτήσεις για να κρατήσει τους υπαλλήλους και τους επισκέπτες των εγκαταστάσεων του απαλλαγμένους από τραυματισμούς.

Τα οφέλη από την απόκτηση πιστοποίησης ISO 45001 είναι εκτεταμένα και μπορούν να οδηγήσουν σε μακροπρόθεσμες επιχειρηματικές αποδόσεις.

Οι συντεχνιακές αντιλήψεις, μικροπολιτικές συμπεριφορές, ξεπερασμένες από την πραγματικότητα αντιλήψεις δεν έχουν θέση στο μέλλον που οφείλουμε να δημιουργήσουμε. Στόχος είναι να ενεργοποιηθούν και να έρθουν κοντά όλες αυτές οι δυνάμεις της εργασίας και της κοινωνίας, ώστε να βελτιώνονται συνεχώς οι συνθήκες εργασίας και διαβίωσης, όλες αυτές οι δυνάμεις που δημιουργούν το μέλλον με γνώση, εμπειρία και αξίες.

Οι αλλαγές δεν αντιμετωπίζονται μέσα στα λιγότερο ή περισσότερο στενά πλαίσια του καθενός ή της κάθε ομάδας. Οι αλλαγές απαιτούν συνεργασίες, συνέργειες και συντονισμένες δράσεις. Απαιτούν δυναμικές πρωτοβουλίες που στηρίζονται στη συμπληρωματικότητα μέσα σε ένα πλαίσιο ανταλλαγής, προσφοράς και ανοιχτών διαύλων επικοινωνίας.

Ένα Σύστημα Διαχείρισης της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, όπως το ISO 45001, θα επιτρέψει σε επιχειρήσεις/υπηρεσίες να βελτιώσει την απόδοση του με :

- την ανάπτυξη και εφαρμογή μιας στοχοπροσηλωμένης πολιτικής,
- τη θέσπιση συστηματικών διαδικασιών στο πλαίσιο της πολιτικής,
- τον προσδιορισμό των επικινδύνων καταστάσεων, την αξιολόγηση και τον αποτελεσματικό έλεγχο των κινδύνων,
- την αύξηση της θετικής κουλτούρας,
- την αξιολόγηση της απόδοσης της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας με την εφαρμογή κατάλληλων δράσεων και ενεργειών,
- τη διασφάλιση της συμμετοχής και του ενεργού ρόλου των εργαζομένων,
- τη διεθνή αναγνώριση, που συνεπάγεται η επιτυχία της πιστοποίησης με ένα διεθνές πρότυπο. Αυτό σίγουρα αυξάνει την καλή εικόνα του οργανισμού, που με τη σειρά του μπορεί να επηρεάζει θετικά τους υπάλληλους αλλά και τους πελάτες.

Επιπλέον, μπορεί να βοηθήσει τις επιχειρήσεις/υπηρεσίες για την:

- διασφάλιση κοινωνικά υπεύθυνων και βιώσιμων επιχειρήσεων / δραστηριοτήτων,
- αύξηση της παραγωγικότητας και την ανάπτυξη της αφοσίωσης των υπαλλήλων και των πελατών,
- βελτίωση της φήμης και αξιοπιστίας καθώς και την επιτυχία τους στην προσέλκυση πελατών και επενδύσεων,

- προσέλκυση υψηλού επιπέδου προσωπικού «καριέρας»,
- διασφάλιση της νομικής τους συμμόρφωσης, ως ελάχιστης βάσης,
- μείωση των απωλειών, που οφείλονται σε ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες,
- μείωση του χρόνου διακοπής της παραγωγής και τη διατάραξη της επιχείρησης,
- μείωση του κόστους των ασφαλιστρών.

Κύρια αρμοδιότητα των εταιριών/υπηρεσιών είναι να μελετούν τις συνθήκες εργασίας, να προτείνουν μέτρα για τη βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας, να παρακολουθούν την τήρηση των μέτρων για την ασφάλεια και την υγεία και να συμβάλουν στην εφαρμογή τους από τους εργαζόμενους.

Οι πιστοποιήσεις με διεθνή πρότυπα επιφυλάσσουν πολλαπλά οφέλη για τις επιχειρήσεις/υπηρεσίες, ανεξαρτήτως μεγέθους, κατηγορίας και εποχικότητας. Η πιστοποίηση αποτελεί την επιβράβευση της αποτελεσματικής οργάνωσης και λειτουργίας. Στηρίζεται στην εγκατάσταση και υλοποίηση ενός λειτουργικού συστήματος διαδικασιών που περιλαμβάνει όλες τις διεργασίες που πραγματοποιούνται. Η βελτίωση της Οργάνωσης και των παρεχόμενων Υπηρεσιών μιας επιχείρησης/υπηρεσίας σε συνδυασμό με την Πιστοποίηση της, έχουν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας. Αυτός είναι ο λόγος που η Πιστοποίηση αποτελεί ένα βασικό κριτήριο αξιοπιστίας και εμπιστοσύνης των εργαζομένων.

Η έγκαιρη πρόληψη των κινδύνων έχει χαμηλότερο κόστος και καλύτερα αποτελέσματα από τον κίνδυνο που δεν επισημαίνεται έγκαιρα. Η πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου δεν είναι μόνο νομική υποχρέωση και καθήκον κάθε πολιτισμένης κοινωνίας, αλλά συμβάλλει και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

5.1. Βιβλιογραφία:

1. Ανακοίνωση δημοσίευσης του Ν. 1568/1985 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων»
2. Έγγραφο 131540/10.9.1987 «Εφαρμογή του Ν. 1568/1985 Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων»
3. Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (1995). Ελληνική Εθνική Επιτροπή «Η Ευρώπη για την ασφάλεια και την υγεία στο χώρο της εργασίας», ΕΛΙΝΥΑΕ, ΒΕΑ. (Ηλεκτρονική Έκδοση) <https://www.elinyae.gr/ekdoseis/biblia/asfaleia-kai-ygeia-kata-tin-ergasia-stis-mikromesaies-epiheiriseis>
4. Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (2015). Προστασία της Ασφάλειας και της Υγείας των Εργαζομένων σε Εμπορικά Καταστήματα Κίνδυνοι και Μέτρα Πρόληψης (Ηλεκτρονική Έκδοση) Ά Τεύχος. <https://www.elinyae.gr/ekdoseis/biblia/prostasia-tis-asfaleias-kai-tis-ygeias-ton-ergazomenon-se-emporika-katastimata>
5. Ν. 3144/2003, (ΦΕΚ 111/Α/8.5.2003) «Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις»
6. Ν. 2224/1994, (ΦΕΚ 112/Α/6.7.1994) «Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις» (άρθ. 33, 34)
7. Ν. 3850/2010, (ΦΕΚ 84/Α/2.6.2010) «Κύρωση του κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων»
8. Ν. 2639/1998, (ΦΕΚ 205/Α/2.9.1998) «Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις» (άρθ. 33, 34)

9. Π.Δ. 17/1996, (ΦΕΚ 11/Α/18.1.1996) «Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ»
10. Ν. 1767/1988, (ΦΕΚ 63/Α/6.4.1988) «Συμβούλια εργαζομένων και άλλες διατάξεις - Κύρωση της 135 διεθνούς σύμβασης εργασίας»
11. Π.Δ. 16/1996, (ΦΕΚ 10/Α/18.1.1996) «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ»
12. Π.Δ. 395/1994, (ΦΕΚ 220/Α/19.12.1994) «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ»
13. Υ.Α. 88555/3293/1988, (ΦΕΚ 721/Β/4.10.1988) «Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α.»

5.2. Ιστότοποι:

1. <https://aunacertification.com/2021/03/04/protect-your-people-with-iso-45001>
2. <https://dqs-cfs.com/2021/01/working-safely-during-the-covid-19-pandemic-iso-450052020>
3. <https://www.efsyn.gr/node/292029>
4. <https://enverse.gr/iso/iso-45001-2018>
5. <http://idec.gr/iso-45001>

6. <https://www.in.gr/2021/04/02/greece/ereyna-mastiga-ta-ergatika-atyximata-anapantita-erotimatika-gia-dystyxima-stin-eyvoia>
7. <https://isoexperts.gr/our-services/iso-450012018>
8. <https://www.kepea.gr/aarticle.php?id=183>
9. <https://www.linkedin.com/pulse/iso-45001-%CF%84%CE%BF-%CE%BD%CE%AD%CE%BF-%CE%B4%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AD%CF%82-%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%84%CF%85%CF%80%CE%BF-%CF%83%CF%85%CF%83%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82-%CE%B1%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82-charalambous>
10. <https://www.lr.org/el-gr/iso-45001>
11. <https://www.priority.com.gr/iso/to-diethnes-protypo-en-iso-45001-2018-gia-ygeia-kai-asfaleia-stin-ergasia>
12. <https://www.protothema.gr/greece/article/946951/ugieini-kai-asfaleia-stin-ergasia-5000-thanatoi-kathe-hrono-stin-ee>
13. <https://www.tuv.com/landingpage/en/new-normal-solutions/topics/expert-talk-about-iso-45001.html>
14. <https://ypergasias.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheorisis-ergasias-sepe>
15. <https://unric.org/el/ilo-διεθνησ-οργανωση-εργασιασ-2>